

บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร
อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ลิบเอกประวิทย์ วงศ์สันต์

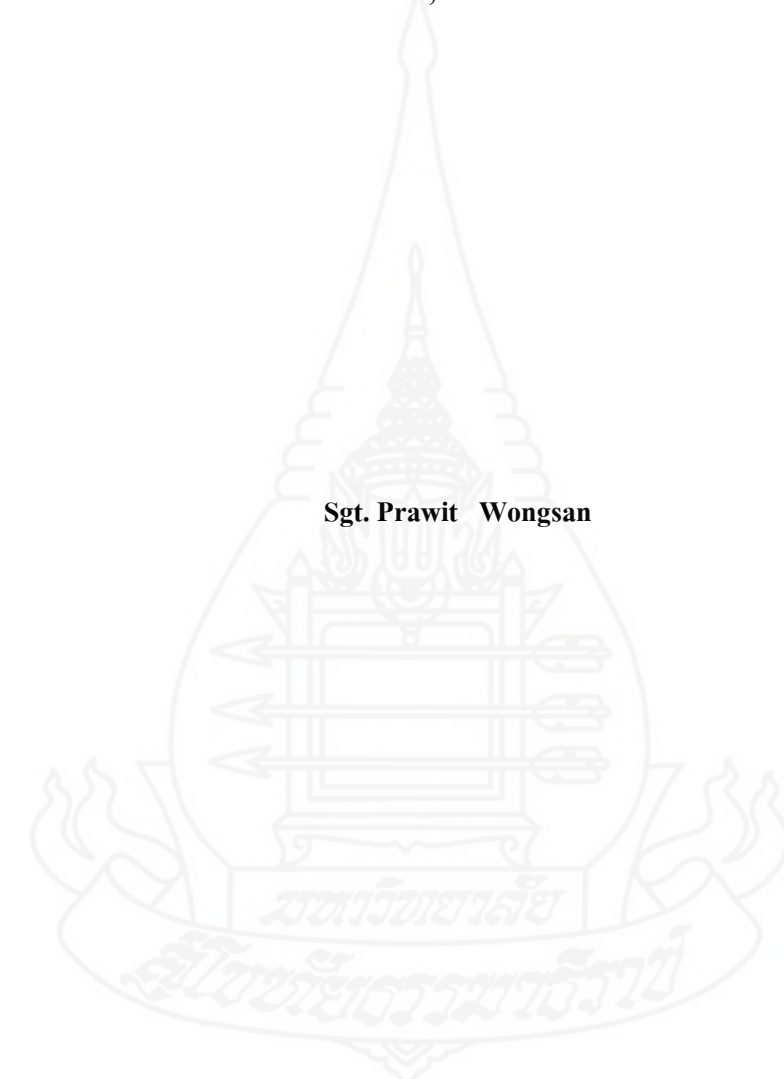

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

**Operational Role of the Talat Sai Sub-district Community Organizations
Council in Prathai District, Nakhon Ratchasima Province**

Sgt. Prawit Wongsan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Local Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2016

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล	สิทธอกประวิทย์ วงศ์สัมพันธ์
วิชาเอก	การเมืองการปกครองท้องถิ่น
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

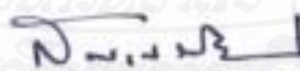
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อิศรชัย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมฤกษ์ นิยมไทย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอประเทย
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา **สิเบเอกประวิทย์ วงศ์สันต์ รหัสนักศึกษา 2578000818** **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา **รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ปีการศึกษา 2559**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ (2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ (3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการวิจัยทางเอกสาร และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ จำนวน 1 คน , เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ จำนวน 1 คน, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ จำนวน 7 คน ,นักปกครองท้องถิ่นกำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน และผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551คือการสร้างการเมืองให้มีความเข้มแข็ง การสร้างชุมชนเข้มแข็ง รากฐานชุมชนที่เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งบทบาทการในการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล (2) ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ไม่เข้าใจบทบาทภารกิจของตนในการบริหารดำเนินงานกิจการของสภาองค์กรชุมชน สมาชิกมีเพียงกลุ่มที่จำนวนจำกัดอยู่ในวงแคบ และสมาชิกมีบทบาทหน้าที่หลายตำแหน่งหลายบทบาทในชุมชน ปัญหาการมีส่วนร่วมในชุมชน ประชาชนขาดจิตสำนึกในการเข้าร่วมการแสดงความคิดเห็นในการประชุมต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของประชาชนกับสภาองค์กรชุมชนมีจำนวนน้อยมาก ปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานในภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (3) ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค ได้แก่ สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามตำแหน่งของสภาองค์กรชุมชนและประชาชน ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วม

คำสำคัญ บทบาท สภาองค์กรชุมชน ตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอประเทย จังหวัดนครราชสีมา

Independent study title: Operational Role of the Talat Sai Sub-district Community Organizations Council in Prathai District, Nakhon Ratchasima Province

Author: Sgt. Prawit Wongsan **ID:** 2578000818; **Degree:** Master of Political Science ;

Independent Study advisor: Dr. Pathan Suwannamongkol, Associate Professor;

Academic year: 2016

Abstract

The objectives of this research are threefold: (1) to study the roles and performances of the Talat Sai Sub-district Community Organization Council (COC) under the parameter of 2008 Community Councils Act; (2) to study challenges faced by the Talat Sai Sub-district COC in its operations; and, (3) to recommend approaches to solving those challenges.

This research employs qualitative research methods, consisting of documentary research and interviews with key informants, chosen through purposive sampling. The chosen key informants consisted of the COC chairman, its secretary and 7 members of the Talat Sai Sub-district COC, 2 village headmen/local administrators, and one local administrator, totally 12 target persons. The main research tool was an interview questionnaires. Collected data were analyzed through descriptive analysis.

The results show that Talat Sai Sub-district COC's role does not fit with the intent of the 2008 Community Council Act especially in strengthening communities and promoting public participation. Talat Sai Sub-district COC's performances are neither efficient nor effective. Furthermore, Talat Sai Sub-district COC frequently encounters the following difficulties. Firstly, the members do not understand their duties or roles in managing the COC's work. Secondly, the members are few and drawn from a limited scope of groups. And thirdly, most of the members hold multiple positions that result in the overlapping of duties they need to perform in their communities. In addition, there exist challenges in public involvement in the community. For instance, the local people lacked confidence in expressing their ideas in meetings and forums. Very few citizens participated in the COC's activities. The COC also faces difficulty in fulfilling its duties due to the limitations of its budget. Suggested approaches to solving these problems include building up greater knowledge and understanding about the official roles and responsibilities of COCs in and citizens as well as promoting greater participation.

Keywords: Civil Society, Community Organizations Council, Prathai District, Nakhon Ratchasima

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ต้องขอขอบพระคุณทุกท่านตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในด้านเนื้อหาแนวทางสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้วยความเอาใจใส่ และติดตามงานนิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอขอบคุณประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร และสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรทุกท่าน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้โอกาสแก่ผู้ศึกษาได้เรียนรู้และให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ตลอดจนการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ตลอดจนทุกคนในครอบครัว และเพื่อน พี่น้อง ที่ช่วยสนับสนุน คอยให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้จนบรรลุสำเร็จผลการศึกษาด้วยดี และให้กำลังใจมาโดยตลอด ประโยชน์ที่จะได้จากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีแก่มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ของนิสิตรุ่นต่อไป

ประวิทย์ วงศ์สันต์

กุมภาพันธ์ 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีบทบาท	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	14
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น	22
พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลลาดไทร	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
วิธีการดำเนินการวิจัย	40
กลุ่มประชากร ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัย	41
เครื่องมือในการวิจัย	41
ขอบเขตของการวิจัย	41
การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์	43
ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์	53
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข อุปสรรค การดำเนินของสภาองค์กรชุมชนตำบล ตลาดโพธิ์	58
สรุปข้อเสนอแนะ	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	71
ก พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551	72
ข รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์	84
ค แบบสัมภาษณ์	86
ประวัติผู้ศึกษา	90

ณ

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรในพื้นที่.....	36
---	----

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
ภาพที่ 4.1 การดำเนินกิจกรรมจัดทำแผนชุมชน.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการปกครองของประเทศไทยที่ต้องการเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นตามหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ทั้งนี้พัฒนาการการปกครองท้องถิ่นของไทยแตกต่างจากพัฒนาการการปกครองของประเทศที่มีรากฐานประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งจากพื้นฐานของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น จึงทำให้การปกครองท้องถิ่นไทยมีพัฒนาการที่ล่าช้าและยังไม่สามารถเป็นองค์กรที่เข้มแข็งตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงสำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยได้รับการสถาปนาขึ้นมาในรูปแบบสุขาภิบาลเป็นครั้งแรก คือ สุขาภิบาลกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2440 แต่รูปแบบและเนื้อหาในการบริหารงานยังไม่ใช่การปกครองท้องถิ่นที่แท้จริงเพราะการบริหารทั้งหมดดำเนินการโดยข้าราชการประจำผู้ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2448 ได้เกิดสุขาภิบาลท่าลอมขึ้นมา โดยแต่งตั้งให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน และพ่อค้าเป็นผู้ดำเนินการบริหาร สุขาภิบาลนี้แม้ว่าดูเหมือนจะเปิดโอกาสให้บุคคลในท้องถิ่นบริหาร แต่ก็อยู่ภายใต้การกำกับและชี้นำอย่างใกล้ชิดของรัฐบาลกลางอยู่นั่นเอง ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้ประกาศให้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 และได้มีการจัดเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 จำนวน 35 แห่ง ต่อมาในเดือนเมษายน พ.ศ. 2542 มีเทศบาลจำนวน 149 แห่ง และในเดือน กรกฎาคมในปีเดียวกันมีเทศบาลถึง 1,130 แห่ง และต่อมาในปี พ.ศ. 2499 องค์กรปกครองท้องถิ่นได้ถูกจัดตั้งเป็นนิติบุคคลขึ้นมาเป็นครั้งแรก และถูกยกเลิกไปในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ในปี พ.ศ. 2514 ในท้ายที่สุดช่วงปี 2535 หลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ รูปแบบการบริหารส่วนตำบล (อบต.) ก็ถูกผลักดันจากบรรดานักวิชาการ และเกิดการตราพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ขึ้นมา พระราชบัญญัตินี้ได้ผนวกเอาโครงสร้างเก่าของการปกครองส่วนภูมิภาคเข้าไปด้วย ทำให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านสามารถมีตำแหน่งในกรรมการและเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ในระยะแรกต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจทั้งทางการเมือง การปกครอง และการบริหาร

จากรัฐไปสู่ประชาชนในชุมชน และหมู่บ้านทั้งประชาธิปไตยแบบตัวแทนและประชาธิปไตยทางตรง โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติมิให้ข้าราชการของรัฐเข้าไปดำรงตำแหน่งทั้งฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ประชาชนใช้อำนาจประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นโดยตรงในการเสนอร่างข้อบัญญัติ และถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกท้องถิ่น (เอนก เหล่าธรรมทัศน์: 2556)

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2549 หน่วยงานของรัฐใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคถูกลดบทบาทในการบริหารราชการลง มีการกำหนดภารกิจที่หน่วยงานของรัฐต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรส่วนรายได้ของรัฐให้แก่องค์กร ส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นทั้งในรูปของภาษีและเงินอุดหนุน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 284 ให้มีกฎหมายกำหนดและแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็น พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการทำให้องค์กรบริหารส่วน ท้องถิ่นมีอิสระในด้านการจัดระบบการบริการสาธารณะ บริหารการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง ผ่านภารกิจที่ต้องถ่ายโอนในช่วงระยะ 10 ปี ตามความพร้อมของท้องถิ่นต่างๆ อันประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบ ชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว 5) ด้านการบริหารการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจากการมีอำนาจหน้าที่ของตนมากขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงนี้เอง จึงมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองท้องถิ่นเกิดขึ้น โดย นักการเมืองระดับชาติจำนวนมากผันตัวเองลงมาสมัครเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ในองค์การ บริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลนคร สำหรับองค์การบริหารตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน ก็ลาออกจาก ตำแหน่งเพื่อลงสมัครเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้การปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นหลักการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนใน ท้องถิ่นและร่วมส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการตอบสนองความ ต้องการของประชาชนและมีบทบาทในการเป็นองค์กรหลักในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาภายใน ชุมชน จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 นั้นมีเป้าหมาย เพื่อทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตัวเอง รวมถึงมีความสามารถมีส่วนร่วมในการ ปกครองส่วนท้องถิ่นอันจำเป็นและมีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่มีความพยายามจะส่งเสริม

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและการจัดการความรู้มีมากขึ้น (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน): 2558)

ดังนั้น จากสาระสำคัญที่กล่าวมา จึงอาจกล่าวได้ว่าการปกครองท้องถิ่นที่เป็นรูปแบบสำคัญและกำลังมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้นในการเมืองของไทย ซึ่งการปกครองท้องถิ่นนี้จะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของการเมืองไทยได้ทั้งในเขตชุมชนเมือง และชุมชนชนบทอย่างชัดเจน แต่การปกครองท้องถิ่นไทยนั้นก็ยังมีคงมีพัฒนาการที่ช้าและยังคงประสบปัญหาอยู่ตลอดมา โดยเฉพาะสาเหตุจากวัฒนธรรมการเมืองแบบตัวแทนที่สร้างกระบวนการแตกแยกและไม่ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เป็นเพียงฐานเสียง เป็นผู้รับบริการ ซึ่งปราศจากความโปร่งใส ตรวจสอบยากเพราะตัวแทนนั้นส่วนใหญ่มาจากตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์และตัวแทนภายใต้ระบบอุปถัมภ์ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นแต่อย่างใด แม้จะมีการเกิดขึ้นของประชาสังคมหรือการทำประชาพิจารณ์ในท้องถิ่น แต่กระบวนการต่างๆ กลับมีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก

การพิจารณาถึงท้องถิ่น ชุมชน และพื้นที่เป็นตัวตั้ง เห็นได้ว่าการขับเคลื่อนงานบริหารกิจการของท้องถิ่นในพื้นที่มีอยู่แล้ว โดยการผสมผสานร่วมกันทุกภาคส่วนในชุมชนนั้น ทั้งนี้ได้จำกัดอยู่ที่ตัวแทนจากการเลือกตั้งเท่านั้น ดังนั้น หากพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในระดับชุมชนภายใต้บริบทของสังคมไทยแล้ว จึงเป็นแนวทางสร้างพลังในการบริหารกิจการท้องถิ่นของตนเอง ประกอบกับปัจจุบันได้มีกฎหมายที่ให้ความสำคัญกับสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากการขับเคลื่อนงานพัฒนาของภาคประชาชนในลักษณะของเวทีปรึกษาหารือร่วมกันของกลุ่มคนในหมู่บ้านตำบล ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ชุมชนเข้มแข็งมีความสามารถในการจัดการงานพัฒนาในด้านต่างๆ ทำให้เครือข่ายชุมชนที่มีประสบการณ์และเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ ได้ร่วมกันผลักดัน “พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551” ขึ้น เพื่อให้เป็นกฎหมายที่จะช่วยหนุนเสริม รับรองให้การทำงานแบบมีเวทีปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องมีสถานะเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 จึงเป็นกฎหมายในทางสังคมวิทยาที่มุ่งรื้อฟื้นวิถีชุมชนซึ่งเป็นกระแสที่เกิดขึ้นท่ามกลางวิกฤตที่โครงสร้างของรัฐไม่สามารถเข้ามาจัดการได้ ให้ชุมชนเข้ามาร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งต่อไป อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติดังกล่าวยังมีปัญหาในเรื่องการใช้บังคับให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอยู่

ดังนั้น หากพิจารณาวิถีชุมชนในบริบทสังคมไทยดังกล่าวกับเงื่อนไขทางกฎหมาย ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 แล้วเห็นได้ว่าการบริหารกิจการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาองค์กรชุมชนยังมีข้อจำกัดทางกฎหมายหลายประการ ดังนี้ (พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551: 2558)

1.1 การกระจายอำนาจการปกครองของประเทศไทยเป็นการปกครองโดยระบบคำสั่งจากบนลงสู่ล่าง จากรัฐส่วนกลางสู่ท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นไปในลักษณะ “การจัดตั้ง” ขึ้นโดยรัฐ มิใช่หน่วยการปกครองของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งการที่รัฐกำหนดโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีที่มาจากคัดเลือกตั้งเป็นหลัก ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนถูกจำกัดสิทธิในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ด้วยโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เปิดช่องให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และหากพิจารณาจากข้อเท็จจริงในพื้นที่การบริหารกิจการท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าแนวโน้มโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้จำกัดอยู่ที่ตัวแทนจากการเลือกตั้งเท่านั้น

1.3 บทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับวิธีการในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะปัจเจกชนเท่านั้น และยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ปรากฏวิธีการในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน

1.4 พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การก่อตั้งองค์ประกอบ และคุณสมบัติของสภาองค์กรชุมชนไว้ ด้วยเจตนารมณ์ที่ต้องการให้เป็นองค์กรภาคประชาชนจึงแยกขาดจากฝ่ายการเมือง ประกอบกับภารกิจของสภาองค์กรชุมชนไม่มีสภาพบังคับให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำไปปฏิบัติ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในการบริหารกิจการท้องถิ่นตามกฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง

ดังนั้นการเกิดเป็นพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ที่รับรองให้้องค์กรชุมชนมีฐานะตามกฎหมาย โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดการเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่น โดยได้เน้นชุมชนซึ่งเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมแตกต่างหลากหลายตามภูมิเวศน์ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ การสร้างระบอบประชาธิปไตย และระบบธรรมมาภิบาล ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจระดับประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานของหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ ดังนั้นเมื่อมีการประกาศให้พระราชบัญญัติ

สภาองค์กรชุมชนมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 องค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในชุมชนจึงเริ่มจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในท้องถิ่นเกิดขึ้น

ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน และได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 40 และ 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2539 ตำบลตลาดไทรมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,126 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 6,042 คน แบ่งเป็นชาย 9,981 คน หญิง 3,043 คน มีองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งมีสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร 26 คน ผู้บริหาร 4 คน คน ฝ่ายปกครองมีกำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 12 คน

ทั้งนี้ตำบลตลาดไทรได้มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนอย่างเป็นทางการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552 โดยปัจจุบันมีนายกิตติทัศน์ โปชนอก เป็นประธานสภาองค์กรชุมชน ในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนเป็นการทำงานที่ร่วมกันหลายฝ่าย ทั้งท้องที่ ท้องถิ่น และชุมชน ทั้งนี้การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนเป็นสภาแห่งการหนุนเสริมเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในสภาและขบวนองค์กรชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ เช่น การจัดสวัสดิการชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นแล้วสภาองค์กรชุมชน องค์กรชุมชนจึงเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันของคนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนใช้สภาเป็นเวทีพูดคุย วางแผนการพัฒนา แก้ไขปัญหาของชุมชน ส่วนหน่วยงานท้องถิ่นและท้องที่ก็สามารถใช้สภาองค์กรชุมชนแห่งนี้เป็นเครื่องมือหรือเป็นตัวช่วยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งหากทุกภาคส่วนเข้าใจเจตนารมณ์ร่วมกันในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อภาคประชาชนได้อย่างสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรเป็นการดำเนินงานที่ต้องใช้การมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน และสภาองค์กรชุมชนเป็นเรื่องใหม่ ยังต้องทำความเข้าใจให้สอดคล้องตรงกันกับพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ซึ่งหลักการบริหารจัดการ การปฏิบัติ และการเป็นเวทีปรึกษาหารือ ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในประเด็นต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยสภาองค์กรชุมชนเป็นแกนกลางนั้นยังไม่เกิดความชัดเจนมากนัก ยังคงมีปัญหาในการดำเนินงาน การบริหารงานของสภาองค์กรชุมชนบุคลากรยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองประกอบกับปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ดังนั้นหากมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน

ของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เพื่อพัฒนาศักยภาพให้การดำเนินงานดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เพื่อค้นหาบทบาทการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อยกระดับชุมชนให้นำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

2.3 เพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาในเรื่อง บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยในเขตพื้นที่ตำบลตลาดไทร โดยมีขอบเขตดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประธาน , สมาชิก , เลขาสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร , นักปกครองท้องถิ่นตำบลตลาดไทร และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจำนวน 1 คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจำนวน 7 คน เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจำนวน 1 คน กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านตำบลตลาดไทรจำนวน 2 คน และผู้บริหารท้องถิ่นจำนวน 1

คน โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นบุคลากรที่มีส่วนร่วมดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตามตำแหน่ง การคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้มีบทบาทด้านผู้นำของชุมชนหรือหมู่บ้านในพื้นที่

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เพื่อทราบถึงสาเหตุของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

5.2 เพื่อนำข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ไปปรับใช้

5.3 เพื่อนำปัญหาอุปสรรคที่ได้จากการศึกษาและแนวทางที่ได้จากข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพรและสภาองค์กรชุมชนอื่นๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย บทบาทการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยในเขตพื้นที่ตำบลตลาดไพร มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีบทบาท
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น
4. พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไพร

1. แนวคิดทฤษฎีบทบาท

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 602) ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” (role) หมายความว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครูตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า role เป็นเรื่องของพฤติกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ (function) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ควรแสดงพฤติกรรมให้ตรง และเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท หรือ role ไว้ดังต่อไปนี้

จันทร์ฉาย ปันแก้ว (2546, น. 10) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำหรือปฏิบัติเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งนั้นๆ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองและตามความคาดหวังในตำแหน่งอาชีพที่ครองอยู่

ณัฐพร ชินบุตร (2547, น. 46) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ที่ตนดำรงอยู่ในขณะนั้น ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง และยังคงเป็นไปตามความคาดหวังของตนเอง และของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันด้วย

ปรีชา สุวัจนุต (2547, น. 2) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาตามสถานภาพ หรือตำแหน่ง หรือสิทธิหน้าที่หรือบรรทัดฐานทางสังคม ที่มีความคาดหวังต่อการกระทำของบุคคลกลุ่มคน และสังคม เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในสังคมนั้น

นิศย์ ประจงแต่ง (2548, น. 5, 23) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกตามตำแหน่งที่บุคคลนั้นได้รับการแสดงออกนั้นย่อมผูกพันกับความคิดของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และตามความคาดหวังของผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น

พระมหาพนมนคร มีราคา (2549, น. 26) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพที่เป็นมาโดยธรรมชาติ หรือตามสถานภาพที่ถูกกำหนดหรือถูกคาดหวังจากสังคม อันเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในสังคม

สำริง กล้าหาญ (2549, น. 7, 12) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง แนวทางของการแสดงออกหรือปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในตำแหน่งทางสังคม ทางหน้าที่การงาน ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บุญตา ไส้เลิศ (2550, น. 12) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ ต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ตามบทบาทของตำแหน่งนั้น และคล้อยตามความมุ่งหวังของสังคม เช่น บทบาทของผู้บริหารกำหนดไว้ตามบทบาทของตำแหน่งนั้น และคล้อยตามความมุ่งหวังของสังคม เช่น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาก็หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติในสถานศึกษานั้น

สินธร คำเหมือน (2550, น. 7) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมที่คาดหวัง หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และได้แสดงออกตามบทบาท

ลุม (1979, p. 128) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง เป็นหน้าที่ที่บุคคลหนึ่งพึงกระทำเมื่อเข้าครอบครองตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งรวมถึงหน้าที่ตามตำแหน่งและความคาดหวัง โดยเกี่ยวข้องกับบุคคลและสังคม การกระทำนั้นต้องขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคมด้วย

ทอมมี (1992, p. 146) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นไปตามความคาดหวังตามตำแหน่งในอาชีพหรือตำแหน่งที่สังคมกำหนดขึ้นซึ่งโครงสร้างขอบบทบาทประกอบด้วยลักษณะที่เฉพาะของแต่ละบุคคล การแสดงพฤติกรรมและตำแหน่งที่ครองอยู่

จากที่นักการศึกษากล่าวมาสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการงานโดยตรงและงานพิเศษที่ควรจะต้องกระทำ หรือพฤติกรรม ที่คาดหวัง สำหรับผู้อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคม

1.1 ประเภทของบทบาท

ประเภทของบทบาท มีผู้จำแนกของบทบาทไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

1.1.1 Broom และ Selznick ได้จำแนกบทบาทออกเป็น

1) บทบาทตามอุดมคติ (*idea rold*) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิหน้าที่ ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดให้กระทำกิจการหรือตำแหน่งหน้าที่

2) บทบาทที่เป็นจริง (*Performed rold*) เป็นบทบาทที่บุคคลที่ได้กระทำจริง ซึ่งจะขึ้นกับ การสังเคราะห์กับความเชื่อ ความหวัง ความรับรู้ และประสบการณ์ของผู้ที่ได้เข้ารับตำแหน่ง และต้องพิจารณาถึงความกดดัน ขีดจำกัดและโอกาสในแต่ละสังคม ในระยะเวลานั้นๆ

3) บทบาทที่ควรปฏิบัติ (*Perceived rold*) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่ง เชื่อหรือหวังว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ แต่ยังไม่ได้กระทำ ซึ่งจะ ไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ (ไม่มีอยู่ในระเบียบ กฎหมาย) และบทบาทหน้าที่ที่กระทำจริง นอกจากนี้บทบาทที่ควรกระทำยังขึ้นอยู่กับความแตกต่างขององค์กร ความนึกคิด ประสบการณ์ ความรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งในแต่ละคน

1.1.2 จักรินทร์ ชีระสกุล ได้กล่าวว่า ประเภทของบทบาทมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) *ข้อบัญญัติของสังคม (Prescriber rold)* หรือบทบาทอุดมคติ บทบาทอุดมคติจะกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้กับตำแหน่งทางสังคม เช่นจะบอกถึงความคาดหวังต่อผู้ที่เป็นพ่อหรือแม่ว่าสังคมมีไว้อย่างไร เข้ามีพันธะต่อใครอย่างไร และจะเรียกร้องจากใครได้แค่ไหนเพียงไร

2) *บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived rold)* ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความเชื่อที่บุคคลเข้าใจว่าจะต้องทำในตำแหน่งเฉพาะของเขา รวมทั้งการตีความสถานการณ์ของบุคคลที่ไม่จำเป็นจะต้องตรงกับบทบาทในอุดมคติ ในทำนองเดียวกันบุคคลซึ่งเราจะต้องติดต่อด้วยนั้นอาจจะแตกต่างกันในด้านแนวความคิด ดังนั้นในการพิจารณาบทบาทที่บุคคลกระทำต่อกันไม่พึงสรุปเอาว่าบรรทัดฐานต่างๆ ของสังคมนั้นจะได้รับการยอมรับหรือเข้าใจจากบุคคลต่างๆ ไปในแนวทางเดียวกัน

3) *บทบาทที่เป็นจริง (Actual rold)* เป็นบทบาทที่บุคคลกระทำจริงๆ ซึ่งสิ่งที่บุคคลปฏิบัติจริงนั้นอาจเกินเลยไปกว่าความเชื่อทางสังคม ความคาดหวังของคนอื่น หรือความ

เข้าใจของบุคคลเอง และขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของบุคลิกภาพเฉพาะตัว และประสบการณ์ของเขาเองด้วย

1.1.3 มุทิตา คงกระพันซ์ (2539) ได้แบ่งบทบาทตามภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้ 2 บทบาท ดังนี้

- 1) บทบาทที่จำเป็นต้องกระทำหรือบทบาทตามกฎหมาย เป็นบทบาทที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ปรากฏอยู่ตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ ที่กำหนดให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นจำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ถ้าไม่กระทำหรืองดเว้นการกระทำก็มีความผิด
- 2) บทบาทอันควรกระทำหรือบทบาทอันควรจะเป็นบทบาทที่กำหนดเอาไว้ตามกฎหมาย แต่องค์กรหรือสังคมมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ควรปฏิบัติหรือควรกระทำ แม้ว่ามิได้กำหนดไว้เป็นกฎหมายก็ตาม

โดยสรุปบทบาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตำแหน่งหรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้นๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งสรุปประเภทของบทบาทได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. บทบาทที่ตนเองหรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นคาดหวังว่าตนเองควรมีบทบาทอย่างไร คาดหวังว่าตนเองควรจะทำปฏิบัติอย่างไรในตำแหน่งนั้นๆ เรียกว่าบทบาทที่คาดหวัง
2. บทบาทคาดหวังจากผู้อื่นหรือจากสังคมต้องการให้บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้นๆ แสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ที่ทางสังคมครอบครองอยู่เรียกว่าบทบาทที่สังคมกำหนด
3. บทบาทที่เป็นจริง หรือพฤติกรรมที่บุคคลนั้น หรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งได้กระทำจริง เรียกว่าบทบาทที่เป็นจริง

1.2 ทฤษฎีบทบาท

สุภา สุกุลเงิน (2545) การปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพบทบาทที่รับมาตามข้อตกลงของสังคมนั้น นักการศึกษาได้สรุปเป็นทฤษฎีบทบาทไว้ดังต่อไปนี้

ธนารัตน์ เทพโยธิน (2544) ได้รวบรวมทฤษฎีบทบาทและได้อธิบายโดยสรุปไว้ดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีของลินตัน (Linton) ลินตัน กล่าวว่า สถานภาพหรือตำแหน่งเป็นตัวกำหนดบทบาทให้แก่บุคคล สถานภาพเป็นนามธรรม หมายถึงฐานะหรือตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อกำหนดตำแหน่งใดขึ้นก็จำเป็นต้องมีบทบาทหรือภาระหน้าที่กำกับตำแหน่งนั้นไว้

1.2.2 ทฤษฎีของสกอต (Scott) สกอต กล่าวถึง บทบาทไว้ 5 ประการดังนี้

- 1) บทบาทเป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นในตำแหน่งต่างๆ มิได้เกี่ยวข้องกับหรือมุ่งไปที่ตัวบุคคล
- 2) บทบาทมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการทำงานบทบาทในองค์กร เป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังให้ปฏิบัติงานหนึ่งๆ
- 3) บทบาทนั้นยากที่จะกำหนดชี้เฉพาะลงไปได้อย่างชัดเจน
- 4) บทบาทจะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- 5) บทบาทกับงานไม่ใช่เป็นสิ่งเดียวกันในงานหนึ่งๆ บุคคลอาจมีหลายบทบาทได้

1.2.3 *ระเบียบ คำเขียน* (2546, น. 11) ให้แนวคิดทฤษฎีของบทบาทไว้ว่าบทบาทตามตำแหน่งหนึ่งนั้น ได้ถูกคาดหวังจากสังคมนรอบด้าน เช่น จากผู้ที่อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ รอบตัวเรา รวมทั้งตัวของเราเองด้วยถ้าความคาดหวังของทุกฝ่ายไม่ตรงกัน ผู้ดำรงบทบาทไม่สามารถปรับให้มีความพอดีจะเกิดปัญหาความขัดแย้งในบทบาทหรือความสับสนในงาน และการแสดงบทบาทของบุคคลในตำแหน่งที่ตนต้องแสดงหรือต้องปฏิบัติประสพการณ์ของผู้ที่จะต้องแสดงบทบาทและบุคลิกภาพของผู้ที่จะต้องแสดงบทบาทด้วย

1.2.4 *นิตย์ ประจงแต่ง* (2548, น. 23) ได้รวบรวมทฤษฎีบทบาทและได้อธิบายโดยสรุปในแต่ละทฤษฎีไว้ ดังต่อไปนี้

1) *ทฤษฎีของลินตัน (Linton)* ลินตันให้แนวคิดเกี่ยวกับสถานภาพหรือฐานะ (status) และบทบาท (role) ไว้ว่า สถานภาพเป็นนามธรรมหรือตำแหน่งซึ่งฐานะจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้นว่ามีภารกิจและหน้าที่อย่างไร ดังนั้นเมื่อมีตำแหน่ง สิ่งที่มาคือ บทบาทของตำแหน่งซึ่งทุกตำแหน่งต้องมีบทบาทกำกับ

2) *ทฤษฎีของเพียร์สัน (Pearson)* เพียร์สันกล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมทำให้มนุษย์ต้องเพิ่มบทบาทพิเศษของแต่ละบุคคลซึ่งคนในสังคมมีความจำเป็นที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ต้องมีความสนใจกันเป็นพิเศษ

3) *ทฤษฎีของฮอร์แมนส์ (Homan)* ฮอร์แมนส์กล่าวว่า ตำแหน่ง เป็นสาระของพฤติกรรมสัมพันธ์บุคคลจะปฏิบัติอย่างไรก็ต่อเมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและคิดเสมอว่าตำแหน่งเป็นเพียงปัจจัยที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมพระมหาพนมนคร มีราคาได้รวบรวมทฤษฎีบทบาทและได้อธิบายโดยสรุปไว้ ดังนี้

(1) ทฤษฎีของเดโซ สวานานนท์ (2518, น. 104) เดโซ สวานานนท์ ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทซึ่งสรุปได้ว่า บทบาทจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการดังต่อไปนี้

- ก. รู้สภาพของตนในสังคม
- ข. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
- ค. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และ
- ง. ประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง

(2) ทฤษฎีของโคเฮน (1987, p. 22) โคเฮนได้กล่าวสรุปทฤษฎีบทบาทไว้ว่าการที่สังคมกำหนดเฉพาะเจาะจงให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่งนั้น เรียกว่า บทบาทที่ถูกกำหนด ถึงแม้ว่าบุคคลบางคนมิได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงหมายถึง การที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกจริงตามตำแหน่งของเขา ความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ถูกปฏิบัติจริงนั้น อาจมีสาเหตุมาจากสิ่งต่างๆ เหล่านี้

- ก. บุคคลขาดความเข้าใจในบทบาทที่สังคมต้องการ
- ข. ความไม่เห็นด้วยหรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด และ
- ค. บุคคลไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้น

(3) ทฤษฎีของมิด (1989, p. 40) มิดได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริง หรือบทบาทที่เป็นจริง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยสิ่งดังต่อไปนี้

- ก. การรู้จักตนเองตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ข. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้จะต้องมีความเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง
- ค. การประเมินผลการกระทำตามบทบาท สามารถดำเนินการได้

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

วชิรวัชร งามละม่อม (2559) สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีความรู้ ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำรา เกี่ยวกับเรื่องนี้มานาน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมดังรายละเอียด ดังนี้

Armstien (1969) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Berkley (1975) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่างๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

Putti (1987) การมีส่วนร่วม หมายถึง พื้นฐานของกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้าง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ

นิคม ผัดแสน (2540) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ประชาชนได้คิดค้นแนวทางขึ้นเอง เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหา และการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ เช่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ

อุทัย บุญประเสริฐ (2542) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใดๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พีระ พรนวม (2544) การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดีผลเสีย จนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

สมยศ นาวิการ (2545) การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการของการให้ผู้ที่บังคับบัญชาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ (Participative Management) เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล PM ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหาร

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น

จินตนา สุจจันท์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติและประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัจญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการทำงาน

กองการศึกษา สำนักงานอธิบดีการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2557) ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักวิชาการทั้งหลาย พบว่า การมีส่วนร่วม จะเกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา มีทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังต่อไปนี้

2.1.1 ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of needs theory, pp.66-67) นับว่าเป็นทฤษฎีดั้งเดิมเกี่ยวกับการจูงใจให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จด้วยการจูงใจบุคลากรในองค์การ โดยคำนึงถึงความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นหลัก อับราฮัมเมซ มาสโลว์ (Abraham H.Maslow) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์จำมีความต้องการบ่งชี้ต่าง ๆ ที่ไม่มีที่สิ้นสุดตามลำดับ ได้แก่

1) **ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ** ถือเป็นปัจจัยในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน เพื่อการดำรงอยู่และความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ ความอบอุ่น ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การนอน การขับถ่าย และเรื่องเพศ

2) **ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย** เป็นความต้องการที่เป็นอิสระจากภัยอันตรายทางด้านร่างกาย ความกลัวต่อการสูญเสียงาน ทรัพย์สินต่าง ๆ อาหารและที่อยู่อาศัย ความต้องการทางสังคม ความรักใคร่ และความเป็นเจ้าของ เนื่องจากอยู่ในสังคมก็ต้องการความรัก การเป็นเจ้าของบุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นคนที่มีคุณค่าของกลุ่มเป็นสมาชิกนั้น

3) **ความต้องการได้รับการยกย่อง และเป็นที่ยอมรับจากสังคม** ซึ่งเป็นความต้องการของบุคคลที่จะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาคนอื่น และได้รับการยอมรับทั่วไปว่า ตนเองมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา โดยตระหนักถึงศักยภาพ ทักษะความสามารถของตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองสูง

4) **ความต้องการมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs)** ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่จะประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือความมั่นใจในตนเอง

5) **ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต** หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะเป็นหรืออยู่ในสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นไปได้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะเป็นอย่างที่ตนเองเป็นมากขึ้น สูงขึ้น โดยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถจะเป็นได้และประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะมีศักยภาพบรรลุในระดับสูงสุด

2.1.2 ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์เบิร์ต (Herzbert's two – factors theory, 1959) ได้นำประเด็นปัจจัยจูงใจ และปัจจัยสุขอนามัยร่วมกัน เรียกว่า ทฤษฎีสองปัจจัย นำเสนอปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานให้แก่พนักงาน เพื่อให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ทำให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือ

1) **ปัจจัยรักษาหรือปัจจัยสุขอนามัย (Maintenance factor or Hygiene factors)** เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก

ได้แก่ นโยบายและการบริหาร เงินเดือน ความมั่นคงในการทำงาน การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพการทำงานและสถานภาพ

2) *ปัจจัยจูงใจ (Motivation factors)* นับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยภายใน ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อพนักงานคล้ายกับการรักษาอนามัยของคน ได้แก่ ความก้าวหน้าส่วนตัว ลักษณะงานที่ทำ ทายความสำเร็จ การยกย่องชมเชย ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545, น. 243-244)

2.1.3 ทฤษฎีหมุดเชื่อมโยงของไลเคอร์ท (Linking Pin function theory) เมื่อ ค.ศ. 1967 เรนเชสไลเคอร์ท (RensisLikkert) ผู้อำนวยการสถาบันทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชิแกน กล่าวถึง ทฤษฎีการจรรโลงองค์การเชิงมนุษยสัมพันธ์ เรียกว่า “ทฤษฎีหมุดเชื่อมโยง” ได้กล่าวโดยสรุปว่าองค์กรจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อสมาชิกจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะคนเดียว หากแต่การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน ในลักษณะกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานชัดเจน ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อการสร้างกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยงทั้งระหว่างภายในองค์กร ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มหนึ่งย่อมจะเป็นผู้ได้บังคับบัญชาในอีกกลุ่มหนึ่งที่ส่งขึ้นไปและเป็นเช่นนี้ไปตลอดทั้งองค์กร

2.1.4 เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537, น. 187) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารและประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารและประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือ การมีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (involvement) ในการดำเนินการปฏิบัติภารกิจต่างๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (commitment) ต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

2.1.5 Cohen and Uphoff (1977, pp. 7-26) กล่าวถึงกรอบในการพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมว่า มีโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

1) *มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร* (what participation are we concerned with?) หรือเรียกอีกอย่างว่า ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม ได้สร้างกรอบพื้นฐานของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision making)* ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

(2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (*participation in implementation*) เป็นการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

(3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (*participation in benefits*) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

(4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (*participation in evaluation*) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

2) มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (*whose participation are we concerned with ?*) ในส่วนนี้ มีคำที่ใช้ในความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” (*popular participation*) Cohen and Uphoff ได้จำแนกให้เป็นกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) ผู้ที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น 2) ผู้นำท้องถิ่น 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 4) คนต่างชาติ

3) มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (*how is participation occurring with in the project ?*) ในมิตินี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็นด้วยกันคือ

(1) พื้นฐานของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับแรงที่กระทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมาจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง และแรงที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากที่ใด

(2) รูปแบบของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อม

(3) ขอบเขตของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมและช่องทางของกิจกรรม

(4) ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับ การให้อำนาจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม และปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่างๆ ของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

2.1.6 Chapin (1997, p. 317) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในงานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือการริเริ่มตัดสินใจดำเนินการ การมีอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินงานหรือออกเสียงคัดค้าน และตัดสินใจปฏิบัติการในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเรื่องของการจัดระบบการทำงาน วิธีการทำงาน ใครเป็นผู้กระทำและทำอย่างไร

2) *การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ* คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ การทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3) *การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์* ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4) *การมีส่วนร่วมในการประเมินผล* คือ การมีส่วนร่วมในงานในการให้ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสนอแนวคิดในการปรับปรุงและแก้ไขงานต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการทำงานหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีความจำเป็นและสำคัญมากสำหรับทรัพยากรในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการทำงานหรือการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชามีมากขึ้น เป็นสิ่งที่ดีสำหรับการสั่งการของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องรับฟังการเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจของผู้ได้บังคับบัญชาทุก ๆ คนจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความผูกพัน และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน จะเกิดความมุ่งมั่นร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

5) *การมีส่วนร่วมของประชาชน* ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความ โปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย

6) *หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน* หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการนั้น International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

(1) *การให้ข้อมูลข่าวสาร* ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

(2) *การรับฟังความคิดเห็น* เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

(3) *การเกี่ยวข้อง* เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

(4) *ความร่วมมือ* เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคีสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

(5) *การเสริมอำนาจแก่ประชาชน* เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย ๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย

จากหลักการและความจำเป็นดังกล่าวทำให้การพัฒนากระบวนการที่ผ่านมาได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารราชการที่สนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หรือที่เรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม”

ในส่วนภาคราชการ การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไข และเป็นกุญแจดอกสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาราชการยุคใหม่ที่เป็นราชการระบบเปิด

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหน่วยงานราชการต่าง ๆ จะสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งต้องอาศัยกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมที่เป็นพันธมิตรของภาคราชการ ซึ่งถึงเวลาแล้วที่ภาคราชการจะต้องร่วมมือกันเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม และที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั่นเอง

3. แนวคิด ทฤษฎีชุมชนท้องถิ่น

ชุมชน (n.) community (syn.) ชุมชนุมนุชน, กลุ่มชน, หมู่ชน กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกันท้องถิ่น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542) (n.) district, locality ภูมิภาค, พื้นบ้าน พื้นเมือง, เฉพาะถิ่น

ชุมชน ท้องถิ่น หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กันทั้งความสัมพันธ์กันในเชิงพื้นที่และความสัมพันธ์กันในเชิงสังคม โดยเป็นหน่วยพื้นฐานของการพึ่งพาและการจัดการตนเองที่มีความเกี่ยวข้องกันกับการมีส่วนร่วม ขบวนการขับเคลื่อนทางสังคม และหน่วยจิตวิทยาวัฒนธรรมอันมีคุณค่าที่จะบอกถึงความเป็นตัวตน (Identity) ของชุมชน

ความเป็นชุมชน หมายถึงความรู้สึกร่วมหรือขบวนการที่มีความเกี่ยวข้องของอุดมการณ์ สิทธิและอำนาจในการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยเป็นการจัดการในเชิงซ้อนที่ชุมชนสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการต้องการของคนในท้องถิ่นซึ่งเป็นไปภายใต้ระบบความสัมพันธ์ที่เป็นแนวนอนและแนวตั้ง จนก่อให้เกิดอัตตลักษณ์ บริบททางสังคม วัฒนธรรม และวิถีการดำรงอยู่

ลักษณะและมิติที่สำคัญของชุมชนท้องถิ่นคือ การเข้าถึง การมีส่วนร่วม การแสดงความเป็นเจ้าของหรือความผูกพันในพื้นที่ทั้งทางกายภาพและพื้นที่ทางสังคม (social space) โดยมี

พันธมิตรที่และกระบวนการที่สร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

3.1 แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น ดังนี้

3.1.1 แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการเกิดและการขยายของชุมชนท้องถิ่น

เกิดและการขยายของชุมชนท้องถิ่น เป็นหลักการที่อธิบายการเกิดขึ้นและการขยายตัวของกลุ่มคน ชุมชนทั้งในเชิงพื้นที่และกระบวนการทางสังคม โดยมองถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องมีการรวมกลุ่มกัน มีสัญญาประชาคมต่อกัน และจะต้องมีการตั้งหลักแหล่งเพื่อการดำรงอยู่ โดยมอบหมายให้ผู้นำกลุ่ม ผู้นำองค์กร ร่วมในการจัดระเบียบเพื่อให้กลุ่มหรือความเป็นชุมชนนั้นได้ดำเนินการจัดการสังคมร่วมกัน การเกิดขึ้นและการขยายตัวของชุมชนนั้นมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกันกับสภาพทางธรรมชาติที่มีการปรับตัวอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

3.1.2 แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการพึ่งพาและแพร่กระจายวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

การพึ่งพาและแพร่กระจายวัฒนธรรมของชุมชน เป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการพึ่งพาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชน เพราะชุมชนเองมีความสัมพันธ์กับระบบต่างๆ ที่เข้ามาสู่ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ปัจเจกบุคคล ระบบการสื่อสาร เทคโนโลยี ความสัมพันธ์ในสังคม เป็นต้น ส่วนการพึ่งพาตนเองนั้นชุมชนจำเป็นต้องพึ่งพาตนเอง 5 ด้านดังนี้ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจ และสังคม โดยระดับการพึ่งตนเองในด้านต่างๆ เช่น ผู้นำ ระดับการศึกษา และการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก เป็นต้น

3.1.3 แนวคิด ทฤษฎี การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนท้องถิ่น

การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนท้องถิ่นสังคมนั้น มุ่งเน้นที่จะอธิบายกระบวนการเงื่อนไข กลไกในการเปลี่ยนแปลงในชุมชนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการกำหนดปัญหา การประเมินศักยภาพในด้านต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น และเพื่อหาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน กล่าวคือ เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ และนำข้อเท็จจริงไปใช้ประโยชน์ในงานพัฒนาโดยการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนท้องถิ่นมี 2 แนวคิดหลักๆ คือ การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนตามแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง และการศึกษาตามแนวทางวัฒนธรรมชุมชน

3.1.4 แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น

การเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของชุมชน เพราะถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นการเสริมสร้างให้

สมาชิกของชุมชนมีความสามารถในการตัดสินใจและการกำหนดตนเอง (self-direction) โดยกระบวนการความรู้และการจัดการตนเองนั้น จะนำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

3.1.5 แนวคิดทฤษฎี ว่าด้วยสิทธิชุมชนท้องถิ่น

สิทธิชุมชนท้องถิ่น เกิดจากการพัฒนาที่เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ได้สร้างความร่ำรวยให้กับผู้ประกอบการและนายทุนซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในสังคม แต่ไม่สามารถที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น เนื่องจากการระดมทรัพยากรมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงมีแนวความคิดถึงความสมดุลของการพัฒนาและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้สิทธิแก่คนในพื้นที่หรือคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งการให้อำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกกระบวนการพัฒนาและจัดการทรัพยากรด้วยชุมชน

สิทธิชุมชน สำหรับความหมายของสิทธิชุมชนนั้น อาจพิจารณาได้จากคำอธิบายของผู้ทรงคุณวุฒิได้ดังนี้

ไพโรจน์ พลเพชร (2547) อธิบายว่า “ชุมชนถือเป็น หน่วยทางสังคมประเภทหนึ่ง จึงย่อมที่จะมีสิทธิและอำนาจ ของตนเองได้สิทธิชุมชน ดำรงอยู่ในทุกส่วนของวิถีชีวิตชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองการปกครอง ระบบยุติธรรม ระบบสุขภาพ การศึกษา ประเพณีพิธีกรรม ฯลฯ ทั้งนี้มีผู้ ทดลองแบ่งสิทธิชุมชนเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ สิทธิการจัดการทรัพยากร สิทธิในอัตลักษณ์และสิทธิในการพัฒนาและการ กำหนดวิถีชีวิตของตนเอง มิติในเนื้อหาหลายด้านของชุมชนนี้ เป็นสิ่งบ่งบอกว่าชุมชนเป็นระบบสังคมระบบหนึ่ง ที่มีสิทธิ และอำนาจในการดูแลจัดการตัวเอง”

ยศสัน สมบัติ (2541) กล่าวว่า “สิทธิชุมชน หมายถึง สิทธิร่วมเหนือทรัพย์สินของชุมชน สมาชิกของชุมชนซึ่งทำหน้าที่ดูแลรักษาป่าไม้เท่านั้นจึงจะมีสิทธิใช้และได้ประโยชน์ จากป่า โดยนัยนี้สิทธิชุมชนให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรเพื่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ดังนั้น แม้ว่าโดยทฤษฎีแล้วสมาชิกของชุมชนทั้งหมดจะมีสิทธิตามธรรมชาติในการใช้ทรัพยากรร่วม แต่ชุมชนก็สามารถ ใช้อำนาจออกกฎเกณฑ์โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมในสังคม เป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น ชุมชนหลายแห่งมีกฎเกณฑ์อนุญาต ให้แต่ละเฉพาะครัวเรือนที่แต่งงานใหม่และยากจนเท่านั้น จึงจะมีสิทธิตัดไม้เพื่อใช้ส่วนตัว ในขณะที่ครัวเรือนที่มีฐานะดี จะไม่ได้สิทธิอันนั้น”

ในขณะที่ ชลธิรา สัตยาวัฒนา (2546) เห็นว่า “สิทธิ ชุมชน” เป็นอุดมการณ์ที่แนบแน่นกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ชุมชนมาอย่างยาวนาน จากการใช้ชีวิตร่วมกันของชาวชุมชนที่ต้องพึ่งพาอาศัย ร่วมทุกข์ร่วมสุข เกิดความเอื้ออาทรและผูกพัน ความขัดแย้งแตกแยกที่เกิดขึ้นจะ

ผลักดันให้มีการคิดค้นหาวิธีการจัดการภายในให้ลุล่วงไป ความเป็นไปของชุมชนในลักษณะดังกล่าว พัฒนาให้เกิด“กฎเกณฑ์” ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่เป็นข้อบัญญัติอันศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมชนยึดถือร่วมกัน แฝงอยู่ในวิถีชีวิตชุมชน เกิดการผลัดซ้ำ และการพัฒนาเป็นแบบแผนที่แข็งแรง ข้อบัญญัติดังกล่าวของชุมชนกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง คนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับ “ขอบเขตอำนาจ” ที่สมาชิก แต่ละคนแต่ละฐานะพึงมี พึงได้รับท่ามกลางการดำเนินชีวิตด้วยกัน อำนาจนั้นเป็นอำนาจที่ทุกคนยอมรับภายใต้ “คุณค่า ที่ยึดถือร่วมกัน” เป็นอำนาจที่มีความชอบธรรม ก็คือ “ระบบสิทธิ” ของชุมชนนั่นเอง

ความคิดเรื่อง “สิทธิ” และ “สิทธิชุมชน” ของแต่ละ กลุ่มชน หรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สามารถสืบสาน จากชุมชนนั่นเอง โดยอาจวิเคราะห์จากระบบความเชื่อศาสนา จารีต ประเพณี พิธีกรรม ภาษา ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ รวมไปถึงวิถีชีวิตประจำวัน จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต สิทธิชุมชนให้ความสำคัญกับผู้ที่ยูกินและดูแลทรัพยากรเพื่อความอยู่รอดของชุมชนเป็นอันดับแรก โดยผู้อื่นยังคงมีสิทธิได้ตามระดับของการมี ส่วนร่วมที่ลดหลั่นกันไปตามความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต และสังคม ดังนั้น จึงอาจสรุปความหมายของสิทธิชุมชนในแง่มุมต่างๆ ได้ดังนี้

1. สิทธิชุมชนเป็นรูปแบบสิทธิเชิงซ้อนและมีเนื้อหาที่หลากหลาย สิทธิเชิงซ้อนหมายถึงการดำรงอยู่ของสิทธิของหน่วยงานสังคมหลายหน่วยและสิทธิหลายแบบบนพื้นที่ เดียวกัน เช่น ป่าหรือที่ดินที่อยู่ใน “สิทธิครอบครอง” ของรัฐ แต่ชุมชนมี“สิทธิในการจัดการ” ขณะที่ประชาชนมี“สิทธิ การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์”การคำนึงถึงสิทธิเชิงซ้อนจะช่วยให้มีทางเลือกและความยืดหยุ่นมากขึ้นในการจัดการความสัมพันธ์ทางอำนาจ (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2544)

2. สิทธิชุมชนมีลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการมิได้กีดกันการมีส่วนร่วมจากภายนอกชุมชน แต่ต้องการให้ภายนอกมาร่วมสนับสนุน ถ่วงดุลในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น สาธารณะ และรัฐ สิทธิชุมชนไม่ใช่สิทธิ ครอบครองเป็นเจ้าของอย่างเบ็ดเสร็จเหมือนสิทธิปัจเจก และสิทธิรัฐที่เจ้าของใช้สิทธิตนเองกีดกันการเกี่ยวข้องจากภายนอกอย่างสิ้นเชิง เห็นได้จากกิจกรรมการจัดการป่าชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เศรษฐกิจชุมชน หรือการฟื้นฟูอัตลักษณ์ ของท้องถิ่น ล้วนเป็นกิจกรรมที่ต้องการการสนับสนุนจาก เครือข่ายท้องถิ่น ประชาสังคม และรัฐ อย่างไรก็ตาม สิทธิชุมชนก็ได้ สร้างเงื่อนไขกติกามีการควบคุมการใช้จากภายนอกและ ป้องกันการละเมิดสิทธิชุมชน ซึ่งกล่าวได้ว่า สิทธิชุมชนให้ ให้ความสำคัญกับผู้ที่ยูกินดูแลทรัพยากรเพื่อความอยู่รอดของ ชุมชนเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการกีดกัน คนภายนอกอาจจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง หรือการแย่งชิงทรัพยากร หรือใน โครงสร้างการจัดการ ทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม (กฤษณา บุญชัย, 2542)

3. “สิทธิ” เป็นสองด้านของเหรียญ โดยด้านหนึ่งของ เหรียญ คือ“อำนาจ”อีกด้านหนึ่ง คือ“หน้าที่”ความสัมพันธ์ เชิงอำนาจ มีทั้งอำนาจ/หน้าที่ภายในชุมชน และอำนาจ/ หน้าที่ระหว่าง ชุมชนกับภายนอก กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ผู้มีอำนาจย่อมต้องมี“หน้าที่” หรือความรับผิดชอบเป็นของ คู่กัน และหน้าที่นั้นก็มีฐานคิดที่มีศีลธรรม และความถูกต้องนั่นเอง ดังพบว่าในพิธีกรรมคำสอน วรรณคดีนิทานพื้นบ้าน มักมุ่ง สอน “หน้าที่” แก่สมาชิกชุมชน หน้าที่ของคนหนึ่งจะเป็น ตัวบ่ง บอก“สิทธิ”ของอีกฝ่ายหนึ่งในคู่ความสัมพันธ์ไปพร้อมกัน (ชลธิรา สัตยาศรี, 2546)

4. สิทธิชุมชนเป็นขบวนการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้น ในบริบทโครงสร้างทางอำนาจใน สังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน การรวมศูนย์อำนาจ หรือการครอบงำ ทางวัฒนธรรมโดย ใช้วัฒนธรรมเดียว สิทธิชุมชนจึงเป็นการต่อสู้เพื่อปรับ สัมพันธภาพทางอำนาจ สร้างตำแหน่งแห่งที่ให้ชุมชน ให้เกิด ความเป็นธรรม และเคารพในความหลากหลายโดยท้องถิ่นมีสิทธิเสรีภาพในการกำหนดกติกาวิถี ชีวิตเศรษฐกิจและแบบแผนการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมกับระบบนิเวศและวัฒนธรรมของตน ทั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย นัยของสิทธิชุมชนดังกล่าวจึงมีความลึกซึ้ง กว้างขวางกว่า คำว่า “การกระจายอำนาจ” “การมีส่วนร่วม” “ประชาสังคม” และ “ธรรมรัฐ” (กฤษฎา บุญชัย, 2542)

5. สิทธิชุมชนในกระบวนการด้านนิติศาสตร์ สิทธิชุมชนถือเป็นระเบียบกฎหมาย ระดับชุมชน ซึ่งเป็น กฎหมายแบบจารีตประเพณีและมีบทบาทสำคัญต่อการ ยึดถือปฏิบัติในวิถี ชุมชนทั่วไป โดยในหลายกรณียังมีอิทธิพล สูงกว่าระเบียบกฎหมายลายลักษณ์อักษรด้วย แต่การ เกิดขึ้น ของรัฐชาติยังผลให้รัฐและสังคมให้ความสำคัญและความ ชอบธรรมเฉพาะต่อกฎหมายลาย ลักษณ์อักษร ทิศทางที่ควร จะเป็นในปัจจุบัน คือ ต้องรื้อฟื้นและส่งเสริมระเบียบสังคม ชุมชนตาม จารีตประเพณีให้เข้มแข็งขึ้น (เสนห์ จามริก, 2542)

6. ความเป็นพลวัตของสิทธิชุมชน ระบบสิทธิหรือ แบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ทั้งภายในชุมชนและระหว่าง ชุมชนกับภายนอกนั้น มีลักษณะของการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง และการปรับดุลความสัมพันธ์เชิงอำนาจกันอยู่ตลอดเวลาในรูปของการสร้างข้อตกลงใหม่ หรือ กติกาใหม่ ด้านหนึ่งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมที่ยั่งยืนในการดำรงอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน อีก ด้านหนึ่งเพื่อให้ชุมชนอยู่รอด มีความมั่นคงและมีศักดิ์ศรีในการอยู่ร่วมกับสังคมภายนอก ดังนั้น จึง มีการปรับเปลี่ยนข้อตกลงร่วมของคนภายในชุมชน ตามบริบทของความเปลี่ยนแปลงของฐาน ทรัพยากร ระบบ การผลิต วัฒนธรรม ความเชื่อ และปัจจัยอื่นๆ ภายในชุมชน ซึ่งอาจเกิดจากความ เปลี่ยนแปลงจากภายในหรือความท้าทายจากปัจจัยภายนอก หรือดุลอำนาจระหว่างชุมชนกับ สังคม ภายนอก รัฐและทุนที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาด้วย กระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ต่อสู้ต่อรองของ แต่ละฝ่าย เช่นกัน

4. พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

จากการขับเคลื่อนงานพัฒนาของภาคประชาชน โดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องตลอดมา ทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มต่างๆ อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นพื้นที่รูปธรรม ในลักษณะของเวทีปรึกษาหารือร่วมกันของกลุ่มคนในหมู่บ้าน/ตำบล ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ชุมชนเข้มแข็ง มีความสามารถในการจัดการงานพัฒนาต่างๆ ทำให้เครือข่ายชุมชนที่มีประสบการณ์และเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ ได้ร่วมกันร่าง พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชนขึ้น เพื่อให้มี พ.ร.บ.ที่จะช่วยหนุนเสริม รับรองให้การทำงานแบบมีเวทีปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องมีสถานะเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย เสนอผ่านรัฐบาล และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551 นั้น โดยมีเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชนดังนี้

1. เป้าหมายของกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
2. เป็นกฎหมายรับรองให้เวทีการปรึกษาหารือของชุมชนมีสถานะที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย สภาองค์กรชุมชนมีภารกิจไม่มีอำนาจ
3. เป็นกฎหมายส่งเสริม ไม่ใช่บังคับใช้พร้อมกัน
4. สภาองค์กรชุมชนเกิดขึ้นตามความพร้อมและเห็นพ้องต้องกันของคนในชุมชน
5. องค์กรชุมชนยังคงทำงานด้วยใจ คงความเป็นอิสระ ไม่ถูกรวบงำ สร้างการยอมรับด้วยการกระทำ ผลงาน ไม่ใช่อำนาจบังคับ

4.1 สภาองค์กรชุมชนตำบลประกอบไปด้วย (ม.6)

4.1.1 สมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในหมู่บ้านและผู้แทน ชุมชนอื่นในตำบล ที่ได้รับการคัดเลือกและที่จำนวนตามที่ประชุมตาม ม.5 กำหนด

4.1.2 สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกตาม 1 คุณสมบัติสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล (ม.7)

4.1.3 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ หรือมีชื่อในทะเบียนบ้านในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันคัดเลือก

4.1.4 ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิก/ ผู้บริหาร อปท. ผู้มีตำแหน่ง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง หนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

4.1.5 ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้ง เป็น สส. สว. สมาชิกหรือผู้บริหารอปท. หรือเข้ารับการสรรหาเป็น สว. ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

4.1.6 ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ข้อห้ามสำหรับสมาชิกองค์กรชุมชนตำบล (ม.12)

4.1.7 ไม่ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกหรือผู้บริหาร อปท.

4.1.8 ไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและศีลธรรม

4.1.9 ไม่สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ส.ว. สมาชิกหรือผู้บริหาร อปท. หรือเข้ารับการสรรหาเป็น ส.ว.

4.1.10 ห้ามไม่ให้ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ส.ว. สมาชิก/ผู้บริหาร อปท. ยังไม่ครบหนึ่งปีเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชน

4.2 สรุปพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

4.2.1 **หมวด 1 สภาองค์กรชุมชนตำบล (มาตรา 19)** เป็นสภาที่ใช้พลังทางสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น โดยประกอบด้วยสมาชิกสภาซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรในหมู่บ้านด้วยการเลือกกันเองของที่ประชุมใหญ่ในหมู่บ้านตามความเหมาะสม และสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการสรรหาจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยมีอำนาจหน้าที่ต่างๆ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนในเขตพื้นที่ตำบล เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและ แผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของ รัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต การเมืองและสิ่งแวดล้อม จัดให้มีเวทีสมัชชาชุมชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนให้ความคิดเห็นต่อการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่มี ผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กร ชุมชนทุกระดับเกิดความเข้มแข็งจนสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน เพื่อรองรับสิทธิชุมชนและ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

4.2.2 **หมวด 2 สภาองค์กรชุมชนจังหวัด (มาตรา 25)** เป็นสภาที่ใช้พลังทางสังคม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น โดยมองภาพรวมในระดับจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิก

สภาชุมชนท้องถิ่นตำบลละไม่เกินสองคน และสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาด้วยการสรรหา จำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมด โดยมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่น การเข้าไปมีส่วนร่วมการจัดทำแผนชุมชนระดับจังหวัด และให้ความเห็น ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ในระดับจังหวัด

4.2.3 หมวด 3 สภามอบหมายสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติ (มาตรา 30) เป็นสภาที่ใช้พลังทางสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น โดยมองภาพรวมมากกว่าหนึ่งจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์กรชุมชนจังหวัดละสองคน และสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาด้วยการสรรหาจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยมีอำนาจหน้าที่ โดยมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้สภาองค์กรชุมชนทุกระดับ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายและการเมือง รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อพื้นที่มากกว่าหนึ่งจังหวัดทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต การเมืองและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4.2.4 หมวด 4 การส่งเสริมกิจการของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 33) โดยให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล สภาองค์กรชุมชนจังหวัดและสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติ และรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของสภาองค์กรชุมชน

4.2.5 หมวด 5 การยุบและการเลิกสภาองค์กรชุมชน (ร่างมาตรา 35และมาตรา 36)

1) การยุบสภาองค์กรชุมชน ในกรณีปรากฏว่าสภาองค์กรชุมชนแห่งใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ อันก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและประเทศชาติ ให้สภาองค์กรชุมชนจังหวัดมีอำนาจสั่งยุบสภาองค์กรชุมชนตำบล หรือให้สภาองค์กรชุมชนแห่งชาติมีอำนาจสั่งยุบสภาองค์กรชุมชนจังหวัด หรือให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งยุบสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติ โดยจัดให้มีการเลือกกันเองใหม่หรือเสนอชื่อสมาชิกคนใหม่ภายในหกสิบวัน

2) การเลิกสภาองค์กรชุมชน ในกรณีปรากฏว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลมีสมาชิกน้อยกว่าร้อยละหกสิบติดต่อกันไม่น้อยกว่าหกเดือน และให้มีการจัดประชุมสมัชชาชุมชนทั้งตำบลมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้เข้าประชุมให้เลิกสภาองค์กรชุมชนตำบลแห่งนั้นได้ หรือกรณีสภาองค์กรชุมชนจังหวัดมีสมาชิกเหลือน้อยกว่าร้อยละสามสิบติดต่อกันไม่น้อยกว่าหก

เดือนให้สภาองค์กรชุมชนแห่งชาติส่งเลิกสภาองค์กรชุมชนจังหวัด หรือกรณีสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติมีสมาชิกเหลือน้อยกว่าร้อยละสามสิบติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหกเดือนให้คณะรัฐมนตรีสั่งเลิกสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติได้ และให้มีการเพิกถอนการรับรองสถานภาพของสภาองค์กรชุมชนแห่งนั้นโดยไม่ชักช้า

บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา 37 และมาตรา 38) ในระหว่างที่ยังมิได้จัดตั้งสภาชุมชนท้องถิ่นแห่งชาติ ให้มีคณะกรรมการจัดตั้งสภาชุมชนท้องถิ่นแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนสภาองค์กรชุมชนแห่งชาติ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่แทนสภาองค์กรชุมชนจังหวัดในกรณีที่ยังไม่มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนจังหวัด

4.3 ภารกิจของสภาองค์กรชุมชน

มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดภารกิจในการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในท้องถิ่นของตนเองทั้งในระดับชุมชนและในระดับชาติไว้ 12 ประการ ดังนี้

4.3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนและของชาติ

4.3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานของรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่จะเป็น ประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

4.3.3 เผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกองค์กรชุมชน รวมทั้งการร่วมมือกันในการ ค้ำครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

4.3.4 เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3.5 เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขหรือความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3.6 จัดให้มีเวทีการปรึกษาหารือกันของประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความคิดเห็นต่อการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

4.3.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสมาชิกองค์กรชุมชน รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไปในตำบลสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

4.3.8 ประสานและร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนตำบลอื่น

4.3.9 รายงานปัญหาและผลที่เกิดขึ้นในตำบลอันเนื่องจากการดำเนินงานใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ โดยรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

4.3.10 วางกติกาในการดำเนินกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล

4.3.11 จัดทำรายงานประจำปีของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมถึงสถานการณ์ด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบลเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ

4.3.12 เสนอรายชื่อผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อไปร่วมประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลจำนวนสองคน

4.4 ประโยชน์พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน

4.4.1 **ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีเวทีกลางของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่เปิดพื้นที่ให้กลุ่มกิจกรรมต่างๆ คนที่มีความตั้งใจทำสิ่งดีๆ เพื่อชุมชนหรือคนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนได้มาพูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อหาทางแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งดีๆ เพื่อชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน

4.4.2 **ทำให้เกิดความร่วมมือและลดปัญหาความขัดแย้ง** การแบ่งฝ่ายในชุมชนเพราะสภาองค์กรชุมชนเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการปรึกษาหารือของทุกฝ่ายร่วมกัน ไม่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งออกไปรวมทั้งการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ของผู้อิทธิพลเนื่องจากกระบวนการตัดสินใจใช้มาจากข้อมูลและความเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่

4.4.3 **ทำให้ชุมชนเกิดการจัดการความรู้เกี่ยวกับการจัดการตนเองของชุมชน** ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง และเกิดการขยายผลออกไปสู่วงกว้างอย่างเป็นกระบวนการนั้นหมายถึงรูปแบบทิศทาง การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจะเปลี่ยนจากการรอคอยให้คนอื่นทำให้มาเป็นคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นคนคิดริเริ่มและดำเนินการกันเองเป็นหลักเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยึดเอาชุมชนเป็นแกนกลางทำให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญแต่ยังคงร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.4.4 **ทำให้เกิดประชาธิปไตยชุมชนที่เข้มแข็ง** เพราะสภาองค์กรชุมชนมีกระบวนการประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือทำให้กลุ่มคนเข้ามาร่วมกันทำโดยผ่านระบบตัวแทนน้อยที่สุด

4.5 ความท้าทายต่ออำนาจกลุ่มการเมืองในท้องถิ่นของสภาองค์กรชุมชน

รัชนี้ ประดับ (2554) การท้าทายอำนาจดังกล่าวสามารถอธิบายได้สองแนวทาง ดังนี้ แนวทางแรกการประทะหรือความขัดแย้งกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับนักการเมืองท้องถิ่น และแนวทางที่สองคือการประสานความร่วมมือกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพื่อต่อรองเชิงอำนาจโดย

มุ่งไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ความขัดแย้งที่เกิดจากสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเงื่อนไขคือผู้นำ กับทุนทางสังคมในระดับชุมชน เกิดกรณีที่ขัดแย้งกันระหว่างผู้นำที่ไม่ใช่กลุ่มการเมืองเดียวกัน หรือกรณีความขัดแย้งของผู้นำจากกรณีปัญหาในพื้นที่จนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับนักการเมืองท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหากเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นไม่ว่าจะมากหรือน้อยเพียงใดก็นับได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อสภาองค์กรชุมชน เห็นได้ว่าสภาองค์กรชุมชนยังไม่สะท้อนถึงการพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนในความหมายที่เน้นความสมานฉันท์ในชุมชนท้องถิ่นได้มากนัก เนื่องจากติดอยู่กับตัวผู้นำ และอำนาจนำของกลุ่มผู้นำในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชนไม่สามารถหลุดพ้นจากการเมืองแบบตัวแทนที่ตนพยายามหลีกเลี่ยงได้ และยังนำไปสู่ความขัดแย้งที่ขยายกว้างออกไปในชุมชนอีก ซึ่งสวนทางกับอุดมการณ์ที่สร้างการเมืองให้สมานฉันท์ดังที่ตั้งใจเอาไว้ ในกรณีที่สภาองค์กรชุมชนที่ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นการร่วมมือกันเชิงต่อรองอำนาจของกลุ่มในชุมชน โดยใช้สภาองค์กรชุมชนเป็นเครื่องมือในการ และมีเงื่อนไขที่นำไปสู่การประสานความร่วมมือกันของสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เกิดจากผู้นำด้วยเช่นกัน โดยในลักษณะนี้เกิดจากความเข้มแข็งของชุมชนภาคประชาสังคมเครือข่ายองค์กรชุมชน

กล่าวได้ว่าการพยายามในการสร้างขบวนการประชาสังคมหรือขบวนการประชาคมที่มีลักษณะเป็นทางการ และการคาดหวังให้เกิดขึ้นทุกจังหวัดภายใต้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศและเป็นกลไกทางการเมืองที่นำไปสู่การสมานฉันท์ท่ามกลางการเมืองที่มีความขัดแย้งกันอย่างมากในปัจจุบัน การยกย่องชุมชนให้เป็นยุทธศาสตร์หรือเป็นเครื่องมือให้แก่ปัญหาที่เกิดจากรัฐประชาธิปไตยเสรีนิยมที่ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลด้วยความพยายามที่จะสร้างพื้นที่ตรงกลางแบบประชาสังคมในนาม “สภาองค์กรชุมชน” นับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง ซึ่งไม่ใช่การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมอย่างเดียว เห็นได้ว่าภาครัฐก็ตอบสนองการเคลื่อนไหวในเรื่องนี้และมีส่วนขบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนส่งเสริมพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้น จนอาจกล่าวได้ว่ารัฐเป็นผู้สร้างขบวนการประชาสังคมในลักษณะนี้เสียเอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาวิณี รอดสิน (2554) ศึกษาเรื่อง “ชุมชนบ้านปางจำปี ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่” ผลของการวิจัยชุมชนเข้มแข็ง พบว่ากิจกรรมที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการใช้ดัชนีวัดความเข้มแข็งของกิจกรรมและภาพรวมของชุมชนอยู่ในระดับดี ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วยตนเองในชุมชน มีความตระหนักถึงความเป็นเจ้าของของปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี มีการเลือกที่จะทำ/ไม่ทำกิจกรรม รับ/ไม่รับงบประมาณที่ภายนอกส่งเสริมให้เกิดชุมชน โดยเน้นรับกิจกรรมหรืองบประมาณที่เสริมสร้างความเป็นประโยชน์ที่แท้จริงให้กับชุมชนและชาวบ้าน ไม่เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อเข้าชิงรางวัลหรือประกวดโดยไม่เป็นการแก้ไขปัญหาผ่านกิจกรรมและการเรียนรู้ที่จัดขึ้นในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนเข้มแข็ง

ในส่วนของผู้นำและคณะทำงานของชุมชนประจำปี มีความตระหนักถึงหัวใจการทำงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนร่วมกับชาวบ้านเปิดโอกาสให้ชาวบ้านบางจำปีเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางของชุมชนร่วมกันเสมอ อันสอดคล้องกับแนวคิดการก่อเกิดกำเนิดชุมชนเข้มแข็งซึ่งชุมชนเข้มแข็งเกิดมาจากตัวผู้นำชุมชนผู้นำและชาวบ้าน

นิภาภัทร เกสรมาศ (2554) ศึกษาเรื่อง “บทบาทสภาองค์กรชุมชนกับการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีสภาองค์กรชุมชนตำบลปริก อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา” พบว่า การก่อเกิดและจัดตั้ง ริเริ่มขึ้นจากกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านเทศบาลตำบลปริก และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน โดยมีที่มา 4 ประการ คือ นโยบายของเทศบาลตำบลปริก การประสานงานและฉันทกกำลังของภาคประชาชนด้วยกันเอง สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI) การอนุวรรคตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 บทบาทการทำงานของสภาองค์กรชุมชน การจัดเวทีประชุมประจำเดือนเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการขับเคลื่อนกิจกรรมสาธารณะกับหน่วยงานภาครัฐ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและปัญหาต่างๆ ข้อมูลกลุ่มองค์กร กลุ่มกิจกรรม กลุ่มอาชีพ การพัฒนาศักยภาพแกนนำชาวบ้านและเยาวชน การแก้ไขปัญหาหาเสพติด การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การสร้างแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนแบบชาวบ้าน ผลการทำงานทำให้กลุ่ม/องค์กรประชาชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนในชุมชนได้มีประสบการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง และการยกระดับการพึ่งพาตนเองของชุมชน ประเด็นที่เป็นปัญหา และจุดอ่อน ประเด็นที่สำคัญได้แก่ ความจำเป็นต้องเกิดการพัฒนาศักยภาพของแกนนำชุมชน การปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของประชาชน

ปัญญาวัฒน์ กระจ่มเขต (2556) ศึกษาเรื่อง”ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองมาปฏิบัติในจังหวัดจันทบุรี กรณีศึกษาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดจันทบุรี”

แนวทางและมาตรการการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองไปใช้ในการปฏิบัติที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของจังหวัดจันทบุรี จากการยอมรับสมมติฐานเบื้องต้นนั้น ทำให้ได้แนวทางและมาตรการการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดประชุม เพื่อนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง มาปฏิบัติในพื้นที่ต้องมีการจัดประชุม โดยมีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ ควรเป็นไปโดยการปรึกษาหารือแบบมีส่วนร่วม โดยไม่เน้นรูปแบบการประชุมอย่างเป็นทางการมากเกินไป

2. การส่งเสริมสภาพองค์กรชุมชน ให้เป็นกลไกสนับสนุนในการกระจายอำนาจสู่ชุมชนจัดการตนเอง โดยปราศจากการครอบงำจากส่วนกลาง เน้นการหนุนเสริมจากในด้านการพัฒนาศักยภาพขบวนการองค์กรชุมชน ด้านการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาการจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล เป็นการรวบรวมปัญหาในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอปัญหา

3. ประสานพลังภาครัฐร่วม ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปกครองส่วนท้องถิ่น สถานองค์กรชุมชน และหน่วยงานราชการ ผลักดันให้เกิดความมีส่วนร่วม

ไชยา กุฎาการ (2557) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดสระแก้วในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551 “พบว่าสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลควรมีความรู้ความเข้าใจภารกิจภาพรวมในระดับที่ดีมากในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ควรส่งเสริม สนับสนุนและการพัฒนาความเข้มแข็งการมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชน และประชาชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติภารกิจของสภาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต รวมทั้งสามารถพัฒนาให้เป็นสภาองค์กรชุมชนตำบลที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ตลอดจนส่งเสริมสมาชิกองค์กรชุมชนให้เป็นตัวแทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเข้าร่วมในเวทีกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดขึ้น นำไปสู่การมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีคุณภาพ

6. ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลตลาดไทร

องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 40 และมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ เรียกร้อง หนี้ต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลตลาดไทรไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

6.1 ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอประทาย มีระยะทางห่างจากอำเภอประทายประมาณ 10 กิโลเมตร และอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครราชสีมา ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางประมาณ 106 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองค่าย อำเภอประทาย

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลประทาย อำเภอประทาย

6.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรมีลักษณะ คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร มีลักษณะเป็นที่ราบสูงสลับกับที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา มีป่าโปร่ง มีลำน้ำไหลผ่านเหมาะแก่การเกษตรมีลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การปลูกข้าว ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม

6.2.1 พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

ตำบลตลาดไทร มีเนื้อที่โดยประมาณ 47.00 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 29,375 ไร่ จำแนกพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็นดังนี้

ตารางที่ 2.1 ประชากร มีประชากรในพื้นที่รวมทั้งสิ้น 5,999 คน แยกเป็นชาย 2,964 คน หญิง 3,035 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 127.76 คนต่อตารางกิโลเมตร แยกเป็น

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านหนองบัว	179	368	361	729
2	บ้านประทาย	192	371	392	763
3	บ้านฉนวน	38	82	86	168
4	บ้านหนองกก	109	250	228	478
5	บ้านดอนอีลุ่ม	200	388	405	793
6	บ้านตลาดไทร	183	348	360	708
7	บ้านหนองปรือ	20	45	44	89
8	บ้านหนองเรือ	46	123	115	238
9	บ้านโนนจิว	13	33	35	68
10	บ้านโนนตะคร้อ	87	228	195	423
11	บ้านตุม	29	67	68	135
12	บ้านธรรมจักร	192	355	397	752
13	บ้านเอราวัณ	145	323	357	680
รวม		1,433	2,981	3,043	6,024

(ข้อมูล ณ เดือน 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง)

6.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมาณ ร้อยละ 75 ของประชากรทั้งหมด เพราะพื้นที่ของตำบลเป็นที่ราบลุ่มมีลำห้วย ลำคลองไหลผ่านเหมาะแก่การปลูกข้าว ปลูกพืชสวนพืชไร่ อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนจึงเป็นเกษตรกรรม ผลผลิตที่เป็นรายได้หลัก ได้แก่ ข้าว พืชสวนพืชไร่ หนุ่ยเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

นอกนั้นประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ ฯลฯ ฉะนั้น จึงสรุปอาชีพที่สำคัญได้ดังนี้

ทำนา	จำนวน	2,244 คน
ทำไร่	จำนวน	1 คน
เลี้ยงสัตว์	จำนวน	2 คน
ค้าขาย	จำนวน	191 คริวเรือน
รับราชการ	จำนวน	100 คริวเรือน
รัฐวิสาหกิจ	จำนวน	5 คริวเรือน
รับจ้างทั่วไป	จำนวน	66 คริวเรือน
ทำงานบริษัท	จำนวน	3 คริวเรือน
ธุรกิจส่วนตัว	จำนวน	3 คน
ทอผ้าไหม	จำนวน	517 คริวเรือน
ย้อมผ้าไหม	จำนวน	517 คริวเรือน
ไม่มีอาชีพ	จำนวน	40 คน
นักเรียน	จำนวน	942 คน
นักศึกษา	จำนวน	141 คน
อื่น ๆ	จำนวน	282 คน

หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ปั้มน้ำมันและก๊าซ	จำนวน	4 แห่ง
โรงสีข้าว	จำนวน	26 แห่ง

6.4 สภาพทางสังคม

การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 4 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนอีลุ่ม จำนวนเด็ก 37 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองกก จำนวนเด็ก 25 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 2 คน
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตลาดไพร จำนวนเด็ก 40 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านประทาย จำนวนเด็ก 31 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 2 คน

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 แห่ง

1. โรงเรียนบ้านประทาย ตั้งอยู่ที่บ้านประทาย หมู่ที่ 2 ตำบลตลาดไทรอำเภอประทาย จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น 91 คน
2. โรงเรียนวัดบ้านหนองกก ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกก หมู่ที่ 4 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น 78 คน
3. โรงเรียนบ้านตลาดไทร ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัว หมู่ที่ 1 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทายจำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น 130 คน
4. โรงเรียนบ้านคอนอีลุ่ม (ประชารัฐพัฒนา) ตั้งอยู่ที่บ้านคอนอีลุ่ม หมู่ที่ 5 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทายจำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น 124 คน

6.5 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

1. วัดใหม่ตลาดไทร ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัว หมู่ที่ 1 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
2. วัดบ้านประทาย ตั้งอยู่ที่บ้านประทาย หมู่ที่ 2 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
3. วัดบ้านหนองกก ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกก หมู่ที่ 4 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
4. วัดบ้านคอนอีลุ่ม ตั้งอยู่ที่บ้านคอนอีลุ่ม หมู่ที่ 5 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
5. วัดสว่างโพธิ์ทอง ตั้งอยู่บ้านตลาดไทร หมู่ที่ 6 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
6. วัดป่ากุชามบ้านหนองเรือ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเรือ หมู่ที่ 8 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
7. วัดอุดมคงคาเขต ตั้งอยู่บ้านตูม หมู่ที่ 11 ตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย

6.6 สภาพทางโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม การคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (ถนนบ้านวัด – กิ่งอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์) เป็นถนนสายหลักในการคมนาคมที่ใช้สัญจรไป - มา และมีถนนสายรองจำนวน 1 สาย เป็นถนนลาดยางขนาดผิวจราจร 6 เมตร ได้แก่ถนนลาดยางสายบ้านตลาดไทร (จากสาย 36) – บ้านคอนอีลุ่ม ระยะทางประมาณ 11.65 กิโลเมตร นอกนั้นจะเป็น

1. ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้าน จำนวน 21 สาย ระยะทาง 6,000 เมตร
2. ถนนหินคลุกภายในหมู่บ้านและเชื่อมต่อหมู่บ้าน จำนวน 9 สาย ระยะทาง 2,700 เมตร
3. ถนนลูกรังภายในหมู่บ้านและเชื่อมต่อหมู่บ้าน จำนวน 2 สาย ระยะทาง 5,965 เมตร

แหล่งน้ำ ลำน้ำ, ลำคลอง, ลำห้วย จำนวน 4 สาย

1. ลำสะเทต ตั้งอยู่หมู่ที่ 5, 12, 3, 11, 8 ระยะทาง 6,000 เมตร มีปริมาณในการกักเก็บน้ำได้ จำนวน 2,100,000 ลูกบาศก์เมตร
2. ลำแอก ตั้งอยู่หมู่ที่ 1, 4, 6, 9, 10, 13 ระยะทาง 3,000 เมตร มีปริมาณในการกักเก็บน้ำได้ จำนวน 630,000 ลูกบาศก์เมตร
3. คลองละลม ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ระยะทาง 1,500 เมตร มีปริมาณในการกักเก็บน้ำได้ จำนวน 420,000 ลูกบาศก์เมตร
4. คลองวังยาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2, 8 ระยะทาง 1,000 เมตร มีปริมาณในการกักเก็บน้ำได้ จำนวน 150,000 ลูกบาศก์เมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝายกั้นน้ำ	จำนวน	3	แห่ง
บ่อโยก	จำนวน	71	แห่ง
สระน้ำ, บึง, หนอง	จำนวน	31	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	จำนวน	4	แห่ง

ข้อมูลอื่นๆ มวลชนจัดตั้ง

ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น	จำนวน	310	คน
อปพร.	จำนวน	113	คน
กองทุนเพื่อความมั่นคง 2 รุ่น	จำนวน	295	คน
กองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านละล้าน	จำนวน	13	กองทุน
องทุนหมู่บ้านหมู่บ้านละแสน	จำนวน	13	กองทุน
กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน	จำนวน	13	กองทุน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

รูปแบบและวิธีการศึกษา

โดยมีกระบวนการในการศึกษาตามระเบียบการวิจัยดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย
2. กลุ่มประชากร ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. ขอบเขตของการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น

1.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยจะเก็บข้อมูลจากการเข้าสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ

1.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารทางราชการเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นที่ศึกษา

1.2 การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ

1.2.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เครื่องมือที่นำมาใช้ในการศึกษา วิจัย ประกอบด้วย ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ (Interview) ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร กลุ่มที่ 2 สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร กลุ่มที่ 3

เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กลุ่มที่ 4 กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านตำบลตลาดไทร และกลุ่มที่ 5 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลตลาดไทร รวมทั้งหมด 12 คน

1.2.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมในที่นี้ หมายถึงการเข้าสังเกตการณ์การประชุมประชาคมระดับตำบล การประชุมในระดับชุมชนหมู่บ้าน

2. กลุ่มประชากร ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัย

จำนวนประชากรในการทำการสำรวจการวิจัยในจำนวนของประชากรที่ต้องศึกษาทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกเอาประชากรกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจำนวน 1 คน กลุ่มที่ 2 สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจำนวน 7 คน กลุ่มที่ 3 เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 4 กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านตำบลตลาดไทร จำนวน 2 คน และกลุ่มที่ 5 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลตลาดไทร จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 12 คน สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มประชากรในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้พิจารณาจากบุคคลที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร และผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้นำทางสังคมและชุมชน

3. เครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษา/วิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตแบบมีไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยมีประเด็นในคำถามดังนี้

- 3.1 บทบาทส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้
- 3.2 บทบาทการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน
- 3.3 บทบาทการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชน

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาในเรื่อง “บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551”

4.1 ขอบเขตของเนื้อหา ศึกษาบทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

4.2 ขอบเขตพื้นที่ พื้นที่ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่ตำบลตลาดไพร จำนวนประชากรตัวอย่างที่ต้องการสัมภาษณ์ จากสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร นักปกครองท้องถิ่นในตำบลตลาดไพรและผู้บริหารท้องถิ่นตำบลตลาดไพร โดยจำนวนประชากรในการทำการสำรวจการศึกษาทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกเอาประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 1 คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 7 คน เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 1 คน กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านตำบลตลาดไพร จำนวน 2 คน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไพร จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 12 คน

4.3 ขอบเขตระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษาคือ ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม 2559 ถึง เดือน มกราคม 2560 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 9 เดือน

5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การตรวจสอบข้อมูล

5.1.1 การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ และการบอกเล่าพบว่าสภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2552 ในฐานะที่เป็นองค์กรใหม่จึงต้องทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร มีบทบาทในการดำเนินงานของกิจการมากน้อยเพียงใด มีปัญหาการดำเนินงานอย่างไรและมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานบริหารกิจการในสภาองค์กรชุมชนอย่างไร

5.1.2 การตรวจสอบการสัมภาษณ์จากประธานสภาองค์กรชุมชน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน เลขานุการสภาองค์กรชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารท้องถิ่น

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแหล่งต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ โดยนำมาวิเคราะห์ร่วมกันพร้อมับตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องให้ครบถ้วนในแต่ละประเด็นโดยใช้การพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาคำตอบในการวิจัยอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถสรุปผลที่ค้นพบได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านบทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ตามภารกิจสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 พร้อมนำเสนอการวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ตามข้อ (1), (2), (3) เพื่อนำผลการศึกษามาอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับบทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร

1.1 บทบาทการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นคนในพื้นที่ชุมชน หรือหมู่บ้าน มีความผูกพันกับชุมชนอย่างใกล้ชิด และสมาชิกส่วนใหญ่มาจากอดีตผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการบำนาญ หรือผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ดังนั้นแล้วการแสดงบทบาทการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสภาองค์กรชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กับชุมชน จนบางครั้งไม่สามารถแยกออกได้ระหว่างบทบาทของสภาองค์กรชุมชนกับบทบาทของสมาชิกชุมชน โดยรวมแล้วบทบาทที่มีร่วมอยู่กับชุมชนในการดำเนินงานจัดทำแผนชุมชน การดำเนินการจัดทำแผนชุมชนนี้เป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน หรือสถาบันต่างๆ ในชุมชน เช่น วัด โรงเรียน หรือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบล ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนชุมชนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ความต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้ โดยคนในชุมชนได้มาร่วมกันคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพ

ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งบางกิจกรรมที่ชุมชน ไม่สามารถทำเองได้ หรือเสนอแผนชุมชนเข้าเป็นแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรรับทราบปัญหา อุปสรรค หรือความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชน และนำปัญหาข้อเสนอแนะดังกล่าวไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหางบประมาณในการพัฒนาชุมชนหรือหมู่บ้านต่อไป สำหรับสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.25551 ตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) บทบาทในการเสนอแนะปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 4.1 การดำเนินกิจกรรมจัดทำแผนชุมชน

ยกตัวอย่างการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของหมู่บ้านหนองบัว หมู่ที่ 1 ตำบลตลาดไทร ในการดำเนินการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2559 ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 22 ให้ใช้แผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปี และในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรต้อง

ดำเนินการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อขอทราบข้อมูลของหมู่บ้าน ชุมชน ด้านปัญหา อุปสรรค ความต้องการ หรือแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาต่างๆ ในระดับหมู่บ้านชุมชน เพื่อเป็นข้อมูล นำมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี และนำแผนพัฒนาสามปีไปเป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณประจำปี ซึ่งในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของบ้านหนองบัวหมู่ที่ 1 มีการบูรณาการ ร่วมกันหลายส่วนในชุมชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีส่วนต่างๆ เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ สมาชิกสภาองค์กร ชุมชนตำบลตลาดไทร ผู้นำหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มอาชีพต่างๆ ผู้แทนสถาบัน บ้านวัด โรงเรียน และ ประชาชนในชุมชน ในการเสนอแนะข้อปัญหา อุปสรรค ต่างๆ หรือแนวทางการพัฒนานั้นจะ ร่วมกันเสนอแนะ และสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ได้มีบทบาทในการเสนอแนะ เรื่องเสนอ ให้ซ่อมถนนหินคลุกสายทางบ้านหนองบัวไปบ้านตลาดไทร ระยะทาง 2,400 เมตร เนื่องจากถนน ซ้ำรุดมากการสัญจรไปมาไม่สะดวก ประชาชนในพื้นที่มีความยากลำบากในการสัญจรไปมา และ ในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านได้เสนอ โครงการที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานอีกหลายโครงการ และ โครงการที่เสนอเนื่อง้องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรได้นำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี และได้พิจารณาจัดทำข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และสามารถนำงบประมาณมา ดำเนินการก่อสร้างถนนสายดังกล่าวให้สามารถใช้ได้อย่างสะดวกขึ้น ซึ่งจากตัวอย่างที่กล่าวนี้เป็น บทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ในการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การแสดงผลบทบาทดังกล่าวนี้เป็นการแสดงออกร่วมกันในนาม ของชุมชน หรือหมู่บ้าน

ดังนั้นแล้วสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ไม่ได้แสดงผลบทบาทที่ชัดเจนในการนำ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงซึ่ง เป็นการร่วมกันของชุมชน การเสนอแนะแนวทางในทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นหน้าที่ของ หมู่บ้านหรือชุมชน โดยใช้สมาชิกในชุมชนเป็นตัวแทนในการเสนอแนะต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิ หน้าที่เป็นสมาชิกเป็นพลเมืองของชุมชนหมู่บ้านในการเข้าร่วมประชาคมเพื่อเสนอแนะแนวทาง ปัญหา อุปสรรคต่างๆ การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ใน นามของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรเองไม่ได้มีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ

กิตติศักดิ์ โพนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวไว้ว่า “ในนาม สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรไม่ได้มีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและ การพัฒนาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรอย่างเป็นทางการ แต่การเสนอแนะแนวทาง

อุปสรรคปัญหาต่างๆ นั้น จะมาจากชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยผ่านสมาชิกหรือตัวแทนชุมชน หมู่บ้าน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ทองคำ จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรนั้น ตามบทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรไม่มีการเสนอแนะแต่อย่างใด การเสนอแนะจะเป็นในรูปแบบของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ของพลเมืองในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทาง ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ความต้องการของหมู่บ้านและชุมชน โดยผ่านการจัดทำประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาต่างๆ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สมพาน จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร และอดีตผู้ใหญ่บ้าน กล่าวเอาไว้ว่า “ องค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรจะทำประชาคมในระดับหมู่บ้านเพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรค การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนความต้องการของประชาชนในระดับชุมชน โดยตรง เพื่อดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร การเสนอแนะเป็นหน้าที่ของพลเมืองในชุมชน หมู่บ้านเป็นผู้เสนอ “ (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ร่วม จันตารา เลขาธิการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ได้กล่าวเอาไว้ว่า “ คิฉัน เคยเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร เมื่อครั้งมีการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร แต่การเสนอเป็นการเสนอในนามของสมาชิกในชุมชนของคิฉัน ไม่ใช่ในนามของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

พิระพัฒน์ พิพวนนอก ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 “ประชาชนในชุมชนใช้สิทธิหน้าที่พลเมืองแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ในคราวประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สุวิทย์ ห้อยไชสง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลตลาดไทร กล่าวเอาไว้ว่า “ การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ต้องมาจากปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่างๆ และความต้องการของชุมชน หมู่บ้าน โดยผ่านการประชาคมในระดับหมู่บ้าน โดยสมาชิกของชุมชนเป็นคนเสนอ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 13 กันยายน 2559)

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่าการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรนั้น ไม่มีบทบาทชัดเจน

ในการเสนอแนะปัญหาแนวทางในการแก้ไขตลอดจนแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลาดไทرتهاที่ควร ซึ่งแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทในแต่ละปีจะมีการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี แผนการดำเนินงาน หรือการติดตามประเมินผล แผนพัฒนาต่างๆ และการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี การดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทก็นำข้อมูลเบื้องต้นมาจากชุมชน หมู่บ้าน เป็นเกณฑ์ในการ ดำเนินการจัดทำ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เสนอโดยประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน ซึ่งสมาชิกใน ชุมชนใช้สิทธิหน้าที่พลเมืองในการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา อุปสรรค ตลอดจนวิธีการ แก้ไขปัญหา ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไท ถึงแม้ว่าจะมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลตลาดไท ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ตลาดไทก็ตาม แต่เป็นการเสนอแนะในนามของชุมชน หรือหมู่บ้านตนเอง

สรุปสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทไม่มีบทบาทการดำเนินงานที่ชัดเจนในการ เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร เป็น การแสดงบทบาทในนามชุมชน ไม่ใช่ในนามของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 บทบาทการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการ แสดงความคิดเห็นการดำเนินโครงการกิจกรรมของรัฐหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดง ความคิดเห็นการดำเนินโครงการกิจกรรมของรัฐ หรือโครงการกิจกรรมขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น ตามภารกิจของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2551 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไท มีบทบาทในการดำเนินการจัดเวทีให้มีการปรึกษาหารือ กันของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดเวทีปรึกษาหารือขึ้นเป็น ครั้งคราว การดำเนินการไม่มีกำหนดการในการจัดการประชุมที่แน่นอน การจัดการประชุมจะเป็น การประสานนัดหมายประชุมกันเป็นครั้งๆ ไป การดำเนินการเปิดเวทีปรึกษาหารือกันแต่ละครั้งจะ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือโครงการต่างๆที่มีผลกระทบโดยตรงของประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน เช่นเรียกร้องให้หน่วยงานภาครัฐช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภค ในช่วงฤดูแล้งเนื่องจากน้ำประปาในหลายหมู่บ้านไม่ไหล ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน กันอย่างมาก จึงเปิดเวทีประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาและขอรับความช่วยเหลือ จากภาครัฐ เป็นต้น การเปิดเวทีปรึกษาหารือประมาณปีละ 1 – 2 ครั้งต่อปี โดยใช้หอประชุม องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทเป็นสถานที่ในการจัดเวทีประชุมตามภารกิจของสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในการจัดเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเสริมสร้างการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างประชาธิปไตยในชุมชน สิทธิหน้าที่พลเมือง สร้างความรักความสามัคคี การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน แลกเปลี่ยนทัศนคติ ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานหรือกิจกรรม โครงการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น ซึ่งในการจัดเวทีดังกล่าวนี้จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นได้ทราบว่า เมื่อครั้งก่อตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรขึ้นมาใหม่ๆ เมื่อมีการเปิดเวทีปรึกษาหารือกันขึ้นในแต่ละครั้งจะมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมาก แต่เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงปัจจุบันในการจัดเวทีปรึกษาหารือกันนั้น ไม่ได้ได้รับความสนใจจากประชาชนเข้าร่วมเท่าใดนัก มีจำนวนที่น้อยลงการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนต่อสภาองค์กรชุมชนมีจำนวนลดลงไปเรื่อยๆ การเปิดเวทีประชุมปรึกษาหารือกันจึงไม่สม่ำเสมอ และสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ขาดงบประมาณในการดำเนินงานเปิดเวทีปรึกษาหารือ และต้องใช้สถานที่ สิ่งของ อุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรในการเปิดเวที ทำให้เกิดความไม่พอใจขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรขึ้น และสำคัญที่สุดประชาชนในชุมชนขาดการกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้เป็นส่วนที่สำคัญในการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ การติดตามตรวจสอบ การประเมินผลงานร่วมกัน ซึ่งจะไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาสร้างสรรค์ และให้เกิดความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาในระดับชุมชนหรือสังคมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสาเหตุที่ประชาชนสนใจเข้าร่วมเวทีปรึกษารือน้อยลงเรื่อยๆ นั้น สืบเนื่องมาจาก ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับสภาองค์กรชุมชน ไม่เข้าใจบทบาทภารกิจ สถานที่จัดเวทีปรึกษาหารือห่างไกลจากชุมชน หมู่บ้าน ตลอดจนห้วงเวลาในการเปิดเวทีนั้นเป็นเวลาที่ประชาชนต้องออกจากบ้านไปทำงานประกอบอาชีพประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาเท่าที่ควรในการเข้าร่วม และสภาองค์กรชุมชนไม่มีสิ่งตอบแทนใดๆ ในการเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้ง จึงไม่มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือเท่าที่ควรสอดคล้องกับ

กิตติทัศน์ โปชนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ในการเปิดเวทีประชุมปรึกษาหารือ ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมน้อยมาก ประกอบกับสถานที่ก็มีจำกัด ต้องขอใช้สถานที่ของทางราชการในการจัดเวที และไม่มียงบประมาณในการจัดประชุม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

เกรียงไกร นิลกลาง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การจัดการเปิดเวทีประชุมต้องขอใช้สถานที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร มีประชาชนมาร่วมน้อย เพราะการเดินทางในระยะที่ไกล ประกอบกับเป็นเวลาที่ต้องทำงาน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ประหยัด ธรรมโรตอง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การเปิดเวทีปรึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อโครงการหรือกิจการของรัฐ ช่วงแรกๆ ในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนจะมีสมาชิกไปร่วมเป็นอย่างมาก แต่ปัจจุบันมีจำนวนน้อย” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สมพาน จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ปัจจุบันประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุม เมื่อสภาองค์กรชุมชนเปิดเวทีปรึกษาหารือกันในเรื่องต่างๆ สืบเนื่องมาจากต้องไม่มีค่าตอบแทนให้ในการเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ทอง ขานอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือกันนั้น ส่วนมากเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนในชุมชนต้องออกจากบ้านไปทำงาน จึงมีคนมาประชุมจำนวนที่ไม่มาก” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ร่วม จันดำรา เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ในการจัดเวทีปรึกษาหารือเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ นั้น ประชาชนจะไม่สนใจ เพราะไม่มีค่าตอบแทนในการเข้าร่วมประชุม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

เย็นขง คำสิงห์นอก กำนันตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือกันของสภาองค์กรชุมชนนั้น ประชาชนในชุมชนจะไม่ค่อยให้ความสนใจเพราะไม่มีผลประโยชน์อะไรตอบแทน และประชาชนส่วนใหญ่จะทำงานจึงไม่มีเวลาในการเข้าร่วม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สุวิทย์ ห้อยโรตอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือจะมีน้อยมาก เพราะสภาองค์กรชุมชนไม่สามารถแก้ปัญหาอะไรได้” (สัมภาษณ์ เมื่อ 13 กันยายน 2559)

ดังนั้นจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าในการดำเนินการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นการดำเนินโครงการกิจกรรมของรัฐ หรือโครงการกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีบทบาทในการดำเนินการจัดเวทีปรึกษาหารือแต่ไม่สม่ำเสมอ และสำคัญที่สุดคือประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วม การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อยมาก เนื่องจากติดขัดเรื่องเวลาและต้องทำมาหากิน ประกอบกับสถานที่ในการจัดเวทีต้องใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร และงบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการจัดเวทีการดำเนินการจึงไม่บรรลุวัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมที่จะแสดงออกต่อโครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมให้เห็นชัดเจน การมีส่วนร่วมจึงสำคัญที่สุด

สรุปการดำเนินการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นสภาองค์กรชุมชนมีบทบาท แต่ไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการมีส่วนร่วม ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการใช้สิทธิพลเมืองของตน ขาดความร่วมมือในชุมชน

1.3 บทบาทการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

บทบาทด้านการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในด้านการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น พบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ได้มีบทบาทในการดำเนินการสนับสนุนชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ให้การร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนในสังคมด้วย ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้าน สนีกกำลังดำเนินการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้มีกิจกรรมหลักที่สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีการดำเนินการเพื่อสร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง เช่น

1.3.1 การส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤต โดยพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนรวมกลุ่มกันร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรักษาผลประโยชน์ของชุมชนด้วยตนเอง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถีคิดและวิธีการทำงานของบุคลากรภาครัฐจากการเป็นผู้สั่งการเป็นผู้สนับสนุนในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง

1.3.2 การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในลักษณะ “ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้” เพื่อส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วย กระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน ได้มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาสวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชน การฟื้นฟูอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การค้นหาศักยภาพและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตลอดจนการจัดทำแผนความต้องการของชุมชน รวมทั้งการสร้างประชาคมภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายของชุมชนแต่การดำเนินการเป็นไปเพียงการดำเนินการจัดทำกิจกรรมเท่านั้น การดำเนินกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรที่มีบทบาทด้านการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง ดังนี้

1) *โครงการจัดทำแผนชุมชน* โดยมีการดำเนินการร่วมกับชุมชนการเก็บข้อมูลเศรษฐกิจสังคมรายครัวเรือนเพื่อนำมาวิเคราะห์แล้วจัดทำแผน พัฒนาชุมชนระดับตำบลโดยสภาองค์กรชุมชน เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเครือข่ายสภาองค์กรชุมชน หมู่บ้าน แล้วเสนอต่อหน่วยงานราชการ

2) *โครงการตั้งศูนย์เรียนรู้พัฒนาระบบเศรษฐกิจพอเพียง* สนับสนุนให้เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนในประเด็นงานต่างๆพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้จากการทำงานของสภาองค์กรชุมชน ให้้องค์กรชุมชนอื่นๆ มาศึกษาเรียนรู้และขยายผลการพัฒนาพื้นที่ท้องถิ่นโดย ชุมชนเอง

3) *การจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ* โดยสภาองค์กรชุมชนเป็นผู้นำการจัดตั้งและขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เมื่องบประมาณมาถึงหมู่บ้านชุมชน สภาองค์กรชุมชนตำบลจะมีบทบาทร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน ชุมชน เป็นตัวแทนชุมชนนำประชาชนทำกิจกรรมของกลุ่มโดยมีหน่วยงานของรัฐคอยดูแลอีกครึ่งหนึ่ง เช่น โครงการโรงสีข้าวชุมชน กลุ่มเลี้ยงโค กลุ่มออมทรัพย์สหกรณ์ร้านค้าชุมชน กลุ่มทำพวงหรีดดอกไม้จันทร์ เป็นต้น

ซึ่งกลุ่มต่างๆเหล่านี้ ส่วนมากแล้วสมาชิกสภาองค์กรชุมชนจะมีบทบาทในการดำเนินการอย่างชัดเจนในด้านการเป็นผู้นำ การประสานติดต่อกับหน่วยงานราชการในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนการลงมือปฏิบัติเอง แต่การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ประชาชนจะให้ความสนใจในช่วงแรกๆ และจะขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม จึงไม่บรรลุผลสำเร็จของกิจกรรม ขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของโครงการกิจกรรม จึงไม่ประสบผลสำเร็จ การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ ไม่มีการตรวจสอบ หรือการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ตัวอย่างโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น โรงสีชุมชน เมื่อระยะเวลาผ่านไประยะหนึ่งโรงสีชุมชนชำรุดไม่มีงบประมาณในการซ่อมบำรุง เนื่องจากการบริหารงานของกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้โรงสีชุมชนขาดทุน กลุ่มจึงหยุดกิจกรรมไป จากตัวอย่างนี้สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรในฐานะผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มไม่สามารถที่จะให้กลุ่มโรงสีข้าวดำเนินต่อไปได้ เพราะการรวมกลุ่มกันยังไม่มีความเข้มแข็ง การแก้ปัญหาต่างๆ ไม่ได้ด้วยชุมชนเองต้องอาศัยหน่วยงานราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาให้ ซึ่งบทบาทในด้านนี้ถึงแม้ว่าสภา

องค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรจะมีบทบาทในด้านการเป็นผู้นำ ผู้ติดต่อประสานงาน สนับสนุน ตลอดจนดำเนินโครงการกิจกรรมเองก็ตาม แต่ยังไม่สามารถทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนได้อย่างแท้จริง เพราะขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติ ขาดการติดตามและประเมินผล รวมทั้งไม่มีการตรวจสอบ โครงการหรือกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับ

กิตติทัศน์ โปชนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรเคยจัดกิจกรรมรวมกลุ่มสร้างอาชีพ แต่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เนื่องจากเมื่อเวลาผ่านไปสักพัก ก็ต้องมีอันเลิกไป” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

สมพาน จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การรวมกลุ่มอาชีพในชุมชนส่วนมากจะได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ประหยัด ธรรมไธสง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การรวมกลุ่มอาชีพในชุมชนมีหลายกลุ่มส่วนมากขาดทุน เพราะระบบตรวจสอบไม่มี” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

พิระพัฒน์ พิพวนนอก ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 กล่าวว่า “การสนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างอาชีพหรือกิจกรรมต่างๆ ขาดการติดตามและประเมินผลเมื่อปฏิบัติเสร็จ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สุวิทย์ เย็นไธสง นายองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรมีการจัดประชาคมระดับหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนเสนอปัญหา อุปสรรค ต่างๆ ให้ทราบ และเพื่อเป็นแนวทางการทำข้อมัญญ์ติงประมาณ และทำโครงการกิจกรรมให้ชุมชนคืน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งระดับชุมชน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 13 กันยายน 2559)

ดังนั้นจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าในด้านบทบาทการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีบทบาทจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดชุมชนเข้มแข็งแต่การดำเนินการนั้นไม่ต่อเนื่อง สักยภาพการดำเนินงานไม่มีมากพอ และขาดการร่วมมือของคนในชุมชน ไม่มีความเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นไม่มีการรวมตัวกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันเพื่อเป็นขบวนการขับเคลื่อนชุมชน ขาดการติดตามและประเมินผล จึงไม่ประสบความสำเร็จ สมาชิกของชุมชนไม่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของสภาองค์กรชุมชน จึงไม่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในระดับชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรจะมีบทบาทในการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมมากกว่า เพราะว่ามีอำนาจในทางกฎหมายและงบประมาณในการดำเนินการบทบาทของสภาองค์กรชุมชนในด้านนี้จึงค่อยไป

สรุปบทบาทการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น สภาพองค์กรชุมชนมีบทบาท แต่แต่การดำเนินการนั้นไม่ต่อเนื่อง ศักยภาพการดำเนินงานไม่มีมากพอ และขาดการร่วมมือของคนในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กันเพื่อเป็นขบวนการขับเคลื่อนชุมชน ขาดการติดตามและประเมินผล จึงไม่ประสบความสำเร็จ

2. ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร

2.1 ปัญหา อุปสรรค ในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ที่สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรที่ไม่สามารถจะเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรได้โดยตรง ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ซึ่งโดยปัญหา อุปสรรคต่างๆมาจากการที่องค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรไม่ได้เปิดโอกาสให้สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นทางการ เป็นเพียงการให้มีส่วนร่วมในชุมชนหรือคณะกรรมการต่างๆ ของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนเท่านั้น และการประชุมร่วมต่างๆ ก็ได้เชิญร่วมประชุมในนามของชุมชน หรือหมู่บ้าน ซึ่งไม่อยู่ในนามของสภาองค์กรชุมชนตลาดไทรแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

เกรียงไกร นิลกลาง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ที่กล่าวว่า “ผมได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรในนามของตัวแทนชุมชน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ประหยัด ธรรมไธสง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ที่กล่าวว่า “ผมไม่มีโอกาสที่จะเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร เพราะกระผมไม่ได้เป็นคณะกรรมการพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

กิตติทัศน์ โพนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “กระผมไม่ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมประชาคมระดับตำบลขององค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทรแต่อย่างใด” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

เย็นขง คำสิงห์นอก กำนันตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “กระผมมีโอกาสได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดไทร เนื่องจากกระผม

เป็นคณะกรรมการพัฒนา และมีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร อยู่เป็นประจำ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรไม่ได้ให้โอกาสสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรในการแสดงซึ่งบทบาททางความคิดเห็นโดยตรง ไม่มีส่วนในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรจะให้ความสำคัญกับคณะกรรมการต่างๆ ในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินการ รวมถึงข้อเสนอของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ซึ่งเป็น การปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ลักษณะไม่ให้สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีบทบาทต่อองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

2.2 ปัญหา อุปสรรค ในด้านการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นการดำเนินโครงการกิจกรรมของรัฐ หรือโครงการกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.25551 นั้น จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างพบว่า สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรพบว่าปัญหา อุปสรรค ด้านการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นการดำเนิน โครงการกิจกรรมของรัฐ หรือ โครงการกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน ประชาชนในชุมชน ไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมเวทีพูดคุย หรือมีแต่จำนวนที่น้อยมาก สอดคล้องกับ

กิตติทัศน์ โปชนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ปัญหาในการเข้าร่วมเวทีปรึกษา ไม่ได้ได้รับความสนใจจากประชาชนในการเข้าร่วมเวทีพูดคุย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มองไม่เข้าใจบทบาทของสภาองค์กรชุมชน และสภาองค์กรชุมชนไม่สามารถช่วยเหลืออะไรเขาได้เมื่อร้องขอให้ช่วยเหลือ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ร่วม จันดารา เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “สาเหตุที่ไม่ได้รับความสนใจเข้าร่วมเพราะว่า ประชาชนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพประจำวัน จึงไม่สะดวกในการสละเวลาในการเข้าร่วม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ประหยัด ธรรมไชยสง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ปัจจุบันการเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือกันนั้น หากไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนผู้เข้าร่วม จะไม่ได้รับความสนใจเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

พีระพัฒน์ พิพวงนอก ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 กล่าวว่า “ การเปิดเวทีปรึกษาหารือของสภาองค์กรชุมชน ประชาชนเข้าร่วมน้อยมาก ไม่เหมือนเมื่อครั้งจัดตั้งใหม่ๆ จะได้รับความสนใจเป็นจำนวนมาก สาเหตุคงมาจากคงไม่ได้รับคำตอบแทน หรือสิ่งจูงใจใดๆในการเข้าร่วม และคงจากประชาชนส่วนใจเอาเวลาตรงนี้ไปทำมาหากิน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สุวิทย์ ห้อยไธสง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ประชาชนจะให้ความสำคัญในการเปิดเวทีปรึกษาหารือหรือไม่ เพราะประชาชนคิดว่ามีความซ้ำซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจเหมือนกัน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ประเด็นจากการขาดงบประมาณในการดำเนินการเปิดเวทีปรึกษาหารือ เป็นประเด็นหนึ่งที่เป็นสาเหตุของปัญหา อุปสรรค ในการจัดเวที เนื่องจากการได้รับเงินจัดสรรจากจังหวัดมีจำนวนที่จำกัด สอดคล้องกับคำกล่าวของ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

กิตติทัศน์ โภยนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การจัดเวทีปรึกษาหารือในแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณ เช่น ค่าน้ำ ค่าอาหารให้ผู้เข้าร่วมประชุม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ทองคำ ทินอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ค่าน้ำ ค่าอาหาร การจัดประชุมบางครั้ง สมาชิกต้องช่วยเหลือกันออกค่าใช้จ่าย” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ร่วม จันดำรา เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “งบประมาณที่เคยได้รับสนับสนุนจากจังหวัด ปัจจุบันไม่ได้รับแล้ว จึงไม่มีงบประมาณในการปิดเวทีปรึกษาหารือกัน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

และประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหา อุปสรรค ในการเปิดเวทีปรึกษาหารือกัน คือ สถานที่ในการจัดเวที ซึ่งปัญหานี้สืบเนื่องมาจากสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง มีเพียงบ้านพักอาศัยของประธานสภาองค์กรชุมชนเท่านั้นเป็นที่เก็บเอกสารต่างๆ และศูนย์รวมของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร สอดคล้องกับ

เกรียงไกร นิลกลาง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ การขอใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรในการเปิดเวทีปรึกษาหารือกันนั้น ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรเท่าใดนัก เพราะเขาไม่เข้าใจบทบาทของสภาองค์กรชุมชนเท่าไร และหวาดระแวงสภาองค์กรชุมชนมากกว่า” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

สมพาน จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การเปิดเวทีปรึกษาหารือกันแต่ละครั้งนั้น ต้องขออนุญาตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรก่อน เพราะเป็นเจ้าของสถานที่” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ดังนั้นแล้วจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าปัญหา อุปสรรค ในการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นการดำเนินโครงการกิจกรรมของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาคเอกชนนั้น ปัญหา อุปสรรค แยกได้สามส่วนหลักๆดังนี้

1) ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมเวทีพูดคุยปรึกษาหารือกันมากเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทของสภาองค์กรชุมชนเท่าที่ควรเข้าใจบทบาทจะเข้าช้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับเมื่อประชาชนมีการร้องขอให้สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรช่วยเหลือเรื่องต่างๆนั้นสภาองค์กรชุมชนไม่สามารถช่วยเหลือได้ และการคิดค่าใช้จ่ายไม่เอื้ออำนวย ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนประกอบอาชีพต่างๆ จะใช้เวลาในการประกอบอาชีพทำมาหากินมากกว่าที่จะเอาเวลาไปเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือนี้ และการเข้าร่วมแต่ละครั้งก็ไม่มีค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ใดๆให้เพื่อเป็นแรงจูงใจ สภาองค์กรชุมชนเป็นสภาที่เป็นผู้มีจิตอาสาเข้าร่วมไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนโดยตรง การเข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือแต่ละครั้งส่วนมากจึงมีแต่ผู้มีจิตอาสาที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อเข้าร่วม ซึ่งมีจำนวนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั้งหมดในตำบล

2) งบประมาณในการจัดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือ เนื่องจากสภาองค์กรชุมชนไม่มีงบประมาณเป็นของตนเอง งบประมาณที่มีคือได้รับการจัดสรรจากจังหวัดเท่านั้นซึ่งมีจำนวนที่จำกัด ประกอบกับไม่ได้รับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมต่างๆของสภาองค์กรชุมชน เพราะในการเปิดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือต่างนั้นจำเป็นต้องมีค่าน้ำ ค่าอาหาร ค่าสถานที่ ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการจัด ซึ่งบางครั้งเพื่อให้การจัดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือให้เกิดขึ้นได้จำเป็นต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัด งบประมาณจึงเป็นปัญหา อุปสรรคที่สำคัญในการเปิดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือเป็นอย่างยิ่ง

3) สถานที่ในการจัดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือ เป็นสาเหตุของปัญหา อุปสรรค เพราะสภาองค์กรชุมชนไม่มีสถานที่เป็นของตนเอง ไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง จึงไม่เป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ จึงไม่เกิดความเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน การดำเนินการจัดเปิดเวทีพูดคุยปรึกษาหารือจำเป็นต้องมีสถานที่รองรับผู้เข้าร่วม ที่ผ่านมาใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร ซึ่งมีปัญหาคือไม่ได้รับความร่วมมือในการใช้สถานที่ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรมีความหวาดระแวงสภาองค์กรชุมชนในบทบาททางสังคมที่มากกว่า จึงทำให้การร่วมมือในการจัดการสถานที่ในการเปิดเวทีปรึกษาหารือจึงมีปัญหา อุปสรรค

2.3 ปัญหา อุปสรรค การสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

เป็นการวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ที่สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรที่ไม่สามารถจะ ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนได้ ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชน (มาตรา 21) ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ซึ่งโดยปัญหา อุปสรรคต่างๆ คือการดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มขาดความต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยมาก ไม่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ และงบประมาณในการดำเนินการ การทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ไม่สามารถทำได้โดยการสร้างจากบุคคลภายนอกชุมชน หรือทำโดยการสอน การฝึกอบรม ชุมชนที่เข้มแข็งจะมีกระบวนการในการจัดการของชุมชน มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมเพิ่มคุณค่าทุนทางสังคมและเศรษฐกิจของคนในชุมชน ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนใน ดังนั้น ทุกชุมชนจึงต้องร่วมกัน สร้างพลังชุมชน และใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชนตัดสินใจ และลงมือกระทำของคนในชุมชน สอดคล้องกับ

เกรียงไกร นิลกลาง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆนั้นไม่มีความต่อเนื่อง ทำเพียงชั่วขณะเท่านั้น” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ทองคำ ทินอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การจะสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีงบประมาณมาสนับสนุน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

พุดพิงษ์ โพนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชนน้อยมาก มีเพียงผู้นำชุมชนที่ดำเนินงานของชุมชนเอง” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ทอง ยางนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การพัฒนาชุมชนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งนั้นจำเป็นต้องจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนในการขับเคลื่อนชุมชนที่ตนเองเป็นเจ้าของ แต่ส่วนมากจะไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

เย็นง คำสิงห์นอก กำนันตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “การขับเคลื่อนชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ต้องอาศัยหน่วยงานราชการหลายๆหน่วยงานในการช่วยสนับสนุนส่งเสริม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 13 กันยายน 2559)

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าปัญหา อุปสรรค การสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน พบว่าส่วนใหญ่แล้วสาเหตุของปัญหาคือความมีส่วนร่วมของคนในสังคม การรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของชุมชน กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันช่วยกันคิด ช่วยกันทำในการแก้ไขปัญหาลองผิดลองถูกในชุมชนกันเอง มีอิสระในการคิด ซึ่งอาจจะเรียกว่ามีการวางแผนร่วมกันก็ได้ การมีเป้าหมายเดียวกันในการร่วมกันแก้ไขปัญหา มีการปฏิบัติตามแนวทางที่ร่วมกันคิดในชุมชนนั้นๆ ไปในแนวทางเดียวกัน หลังจากปฏิบัติแล้วนำสิ่งที่ได้หรือปัญหาที่เกิดขึ้นมาพูดคุยกันและมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติของชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในชุมชนอย่างยั่งยืนและเป็นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป และสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรไม่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนรวมถึงการขอรับสนับสนุนงบประมาณ หรือบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข อุปสรรค การดำเนินของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร มีข้อเสนอแนะ เนื่องมาจากบทบาทในการดำเนินงานนั้นไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร บทบาทไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงานควรเน้นให้สมาชิกของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีความเข้มแข็ง พัฒนาตนเองสร้างความรู้ความสามารถ สร้างความเป็นผู้นำ ศึกษาหาความรู้ในบทบาทหน้าที่ภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร พร้อมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการต่างๆ เกิดความน่าเชื่อถือ โดยทั่วไป เพื่อจะได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชน และภาครัฐควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การใช้สิทธิหน้าที่พลเมืองให้มากกว่าที่มีอยู่ การมีส่วนร่วมในสังคม มีความรักความสามัคคีในชุมชน ชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งหากทำได้อาจจะนำไปสู่การสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มุ่งมั่นพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และภาครัฐควรจัดหางบประมาณในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนอย่างเพียงพอ และสภาองค์กรชุมชนควรมีสำนักงานเป็นของตัวเองและสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

กิตติทัศน์ โปชนอก ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “สภาองค์กรชุมชนเป็นเรื่องใหม่ ควรส่งเสริมให้ประชาชนไม่รู้บทบาทภารกิจ รัฐควรส่งเสริมงบประมาณในการดำเนินงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ร่วม จันทำรา เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลไม่รู้จักสภาองค์กรชุมชน เราต้องให้ความรู้ประชาชนเข้าใจภารกิจของสภาองค์กรชุมชน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

สมพาน จอดนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “สิทธิหน้าที่พลเมือง ควรส่งเสริมเรียนรู้การมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ประชาชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ทอง ยางนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

ประหยัด ธรรมไธสง สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “สมาชิกสภาองค์กรชุมชนควรศึกษาบทบาทภารกิจในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนเพื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเองมากกว่านี้” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

ทองคำ ทินอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ควรมีงบประมาณในการดำเนินงาน และสถานที่สำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

พีระพัฒน์ พิพวนนอก ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 13 กล่าวว่า “สภาองค์กรชุมชนควรมีสักยภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งสถานที่และงบประมาณ” (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 กันยายน 2559)

พุดิพงษ์ โปชนอก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร กล่าวว่า “ควรสร้างบทบาทให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทรเชื่อมั่นในสภาองค์กรชุมชน” (สัมภาษณ์ เมื่อ 9 กันยายน 2559)

4. สรุปข้อเสนอแนะ

4.1 สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดในตัวของสภาองค์กรชุมชนให้มีศักยภาพในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

4.2 ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ให้ประชาชนหรือหน่วยงานราชการต่างๆ ให้ได้ทราบบทบาทภารกิจและความสำคัญที่มีสภาองค์กรชุมชน และพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

4.3 ส่งเสริมการเรียนรู้การมีส่วนร่วม หน้าที่สิทธิพลเมืองเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญการมีส่วนร่วม การทำงานร่วมกัน ความรักสามัคคีในชุมชน

4.4 ควรมีงบประมาณจากภาครัฐเพื่อเป็นงบประมาณในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนอย่างเพียงพอ

4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการต่างๆ ทำความเข้าใจ ปรับทัศนคติ ในบทบาทของสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าเป็นหน่วยงานที่หนุนเสริมกันพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันได้

4.6 สภาองค์กรชุมชนควรมีสถานงาน ที่ตั้งเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. การอภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา (3) เพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ไม่เน้นตัวเลขทางสถิติ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกลักษณะเผชิญหน้า พร้อมกับสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้วางขอบเขตการวิจัยในพื้นที่เขตตำบลตลาดไพร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้สามารถค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมดจำนวน 12 คน ได้แก่ ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 1 คน , เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 1 คน, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไพร จำนวน 7 คน, นักปกครองท้องถิ่นกำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน และผู้บริหารท้องถิ่นจำนวน 1 คน

1.1 สรุป

จากการศึกษาพบว่า บทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 บทบาทในการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรไม่เข้าใจบทบาทภารกิจของตนในการบริหารดำเนินงานกิจการของสภาองค์กรชุมชน สมาชิกมีเพียงกลุ่มที่จำนวนจำกัดอยู่ในวงแคบ และสมาชิกมีบทบาทหน้าที่หลายตำแหน่งหลายบทบาทในชุมชน จึงมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการแสดงออกของบทบาทของสภาองค์กรชุมชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่รู้จักและไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชน ประชาชนจึงไม่ให้ความสำคัญกับสภาองค์กรชุมชน เช่นบทบาทในการเสนอแนะแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีเพียงทางอ้อมในกรณีสมาชิกสภาองค์กรชุมชนเสนอจะเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำหน้าที่พลเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในการเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมีการจัดประชุมประชาคมชุมชน หมู่บ้านเพื่อเสนอปัญหาความต้องการข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอในนามชุมชน ไม่ใช่สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร

1.2 ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร แบ่งออกได้ดังนี้

1.2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในชุมชน

การขาดจิตสำนึกในเรื่องการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของประชาชนกับสภาองค์กรชุมชนมีจำนวนน้อยมาก ไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการดำเนินการเปิดเวทีประชุมปรึกษาหารือกัน เนื่องจากไม่เข้าใจในภารกิจของสภาองค์กรชุมชน ไม่มีผลประโยชน์ให้ ไม่มีเวลา จะมีเพียงแต่ผู้มีจิตอาสาหรือผู้นำชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยเท่านั้น

1.2.2 ปัญหาเรื่องงบประมาณ

ในการดำเนินงานในภารกิจของสภาองค์กรชุมชน เนื่องจากสภาองค์กรชุมชนไม่มีงบประมาณเป็นของตนเอง งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากจังหวัดจำนวนน้อย และงบประมาณที่ขอรับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ได้รับ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดขัดเรื่องกฎหมายและมีภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถูกปฏิเสธเมื่อขอรับงบประมาณอุดหนุน ทำให้การขับเคลื่อนภารกิจของสภาองค์กรชุมชนติดขัดและไม่ต่อเนื่องจนเกิดการหยุดการดำเนินการเป็นบางช่วงเวลา

1.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ภารกิจของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร

ขาดการสนับสนุนในด้านต่างๆของสภาองค์กรชุมชน ไม่เปิดโอกาสให้สภาองค์กรชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของ

คณะกรรมการพัฒนาต่างๆ การเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาขององค์กรชุมชนของสภาองค์กรจึงไม่มี มีความหวาดระแวงต่อสภาองค์กรชุมชนในบทบาทที่จะไปเหลื่อมล้ำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนเกิดความขัดแย้งในการทำงานทั้งสองฝ่าย

2. การอภิปรายผล

2.1 บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

2.1.1 บทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมแล้วสำคัญที่สุดเกิดจากผู้นำของสภาองค์กรชุมชนแสดงบทบาทที่ได้รับมอบหมายไม่มีศักยภาพพอ ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับ และทัศนคติในด้านการเมืองไม่เอื้อต่อการเข้าร่วมดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน สอดคล้องกับ **แนวคิดทฤษฎีบทบาท** ตามแนวคิดทฤษฎีของบทบาทคือ บทบาทตามตำแหน่งหนึ่งนั้น ได้ถูกคาดหวังจากสังคมรอบด้าน เช่น จากผู้ที่อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ รอบตัวเรารวมทั้งตัวของเราเองด้วย ถ้าความคาดหวังของทุกฝ่ายไม่ตรงกัน ผู้ดำรงบทบาทไม่สามารถปรับให้มีความพอดี จะเกิดปัญหาความขัดแย้งในบทบาทหรือความล้มเหลวในงาน และการแสดงบทบาทของบุคคลในตำแหน่งที่ตนต้องแสดงหรือต้องปฏิบัติ ประสบการณ์ของผู้ที่จะต้องแสดงบทบาท และบุคลิกภาพของผู้ที่จะต้องแสดงบทบาทด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไชยา กุฎาคาร** ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้วในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551 พบว่า สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลควรมีความรู้ความเข้าใจภารกิจภาพรวมในระดับที่ดีมากในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ควรส่งเสริม สนับสนุนและการพัฒนาความเข้มแข็งการมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชนและประชาชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปฏิบัติภารกิจของสภาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต รวมทั้งสามารถพัฒนาให้เป็นสภาองค์กรชุมชนตำบลที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ตลอดจนส่งเสริมสมาชิกสภาองค์กรชุมชนให้เป็นตัวแทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเข้าร่วมในเวทีกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดขึ้น นำไปสู่การมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีคุณภาพ

2.1.2 บทบาทสภาองค์กรชุมชนในการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วม

ร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นการดำเนินงาน โครงการกิจกรรมของรัฐ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ประชาชนไม่รู้จักสิทธิพลเมืองและหน้าที่ของตนต่อสังคมชุมชน ไม่มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ แนวคิด “การมีส่วนร่วม” ที่กล่าวว่า คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา เพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย ฝ่าย และสอดคล้องกับ **สาวิณี รอดสิน** ศึกษาเรื่อง “ชุมชนบ้านปางจำปี ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่” ผลของการวิจัยชุมชนเข้มแข็ง พบว่ากิจกรรมที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการใช้ดัชนีวัดความเข้มแข็งของกิจกรรมและภาพรวมของชุมชนอยู่ในระดับดี ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วยตนเองในชุมชน มีความตระหนักถึงความเป็นเจ้าของของปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี มีการเลือกที่จะทำ/ไม่ทำกิจกรรม รับ/ไม่รับงบประมาณที่ภายนอกส่งเสริมให้เกิดชุมชน โดยเน้นรับกิจกรรมหรืองบประมาณที่เสริมสร้างความเป็นประโยชน์ที่แท้จริงให้กับชุมชนและชาวบ้าน ไม่เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อเข้าชิงรางวัลหรือประกวดโดยไม่เป็นการแก้ไขปัญหาหรือชุมชนและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพของคนและลูกหลานอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมและการเรียนรู้ที่จัดขึ้นในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนเข้มแข็ง

ในส่วนของผู้นำและคณะทำงานของชุมชนประจำปี มีความตระหนักถึงหัวใจการทำงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนร่วมกับชาวบ้านเปิดโอกาสให้ชาวบ้านบางจำปีเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางของชุมชนร่วมกันเสมอ อันสอดคล้องกับแนวคิดการก่อเกิดกำเนิดชุมชนเข้มแข็งซึ่งชุมชนเข้มแข็งเกิดมาจากตัวผู้นำชุมชนผู้นำและชาวบ้าน

2.1.3 บทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน สภาองค์กรชุมชนมีบทบาทส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน แต่ปัญหาคือประชาชนไม่มีการรวมตัวกันในชุมชนขาดการรวมตัวกันในชุมชนเพื่อเรียนรู้และการบริหารจัดการชุมชน โดยกระบวนการเรียนรู้ใน

ระดับชุมชนนั้นจะนำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้คือการมีส่วนร่วม การแสดงออกความเป็นเจ้าของหรือเกิดความผูกพันในพื้นที่ทางสังคม และมีพันธะหน้าที่และกระบวนการที่สร้างสรรค์ เพื่อให้ชุมชนดำรงอยู่ได้ตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา สอดคล้องกับ **แนวคิดทฤษฎีสถิตชุมชนท้องถิ่น** สถิตชุมชนท้องถิ่น เกิดจากการพัฒนาที่หล่อมล้าทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ได้สร้างความร่ำรวยให้กับผู้ประกอบการและนายทุนซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในสังคม แต่ไม่สามารถที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น เนื่องจากการระดมทรัพยากรมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงมีแนวความคิดถึงความสมดุลของการพัฒนาและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้สิทธิแก่คนในพื้นที่หรือคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งการให้อำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกกระบวนการพัฒนาและจัดการทรัพยากรด้วยชุมชน และสอดคล้องกับ **ปัญญาวัฒน์ กระตุ่มเขต ศึกษาเรื่อง**” ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองมาปฏิบัติในจังหวัดจันทบุรี กรณีศึกษาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดจันทบุรี” แนวทางและมาตรการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองไปใช้ในการปฏิบัติที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของจังหวัดจันทบุรี จากการยอมรับสมมุติฐานเบื้องต้นนั้น ทำให้ได้แนวทางและมาตรการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง ดังนี้

1) **ประสิทธิภาพในการจัดประชุม** เพื่อนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง มาปฏิบัติในพื้นที่ ต้องมีการจัดประชุม โดยมีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ ควรเป็นไปโดยการปรึกษาหารือแบบมีส่วนร่วม โดยไม่เน้นรูปแบบการประชุมอย่างเป็นทางการมากเกินไปหรือมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการตามความเหมาะสม

2) **การส่งเสริมสภาพองค์กรชุมชน** ให้เป็นกลไกสนับสนุนในการกระจายอำนาจสู่ชุมชนจัดการตนเอง โดยปราศจากการครอบงำจากส่วนกลาง เน้นการหนุนเสริมจากในด้านการพัฒนาศักยภาพขบวนการองค์กรชุมชน ด้านการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาการจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล เป็นการรวบรวมปัญหาในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอปัญหาในระดับชาติ และการสื่อสารทำความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับรู้

3) **ประสานพลังภาครัฐร่วม** ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาวองค์กรชุมชน และหน่วยงานราชการ ผลักดันให้เกิดความมีส่วนร่วมในการสร้างกติกาสถิตชุมชน หรือข้อตกลงร่วมของชุมชนหรือธรรมนูญชุมชน ตั้งแต่ระดับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อเกิดการผลักดันนโยบายชุมชนจัดการตนเอง

2.2 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

2.2.1 พบปัญหา อุปสรรคด้านการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรขาดบทบาทในตำแหน่งตนเอง ขาดความรู้ความสามารถ ขาดการเป็นผู้นำ ไม่เสียสละเพื่อนส่วนรวม ไม่มีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งที่ได้รับ จึงไม่เกิดการสนับสนุนให้เกิดการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

2.2.2 พบปัญหา อุปสรรค ในการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นการดำเนินงาน โครงการกิจกรรมของรัฐ สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีบทบาทในการจัดให้มีเวที แต่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนหมู่บ้านประชาชน ขาดความเข้าใจบทบาทของสภาองค์กรชุมชน มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ขาดแรงจูงใจเพิกเฉยต่อหน้าที่สิทธิพลเมืองของตน จนนำไปสู่การขาดความพร้อมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน

2.2.3 พบปัญหาอุปสรรค ในการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทรมีการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง แต่ชุมชนขาดการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของชุมชน ขาดการพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น ไม่รู้จักสิทธิชุมชน ไม่มีการติดตามประเมินผลในการดำเนินการ โครงการกิจการใด ๆ การดำเนินการให้ชุมชนเข้มแข็งจึงไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะที่เป็นนัยสำคัญ ดังนี้

3.1.1 หน่วยงานภาครัฐควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีตำแหน่งในสภาองค์กรชุมชน ให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของตนตามบทบาทภารกิจในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

3.1.2 หน่วยงานภาครัฐควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ให้ประชาชน รับทราบถึงภารกิจ บทบาทและประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนซึ่งจะเป็นส่วนทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนมากยิ่งขึ้น

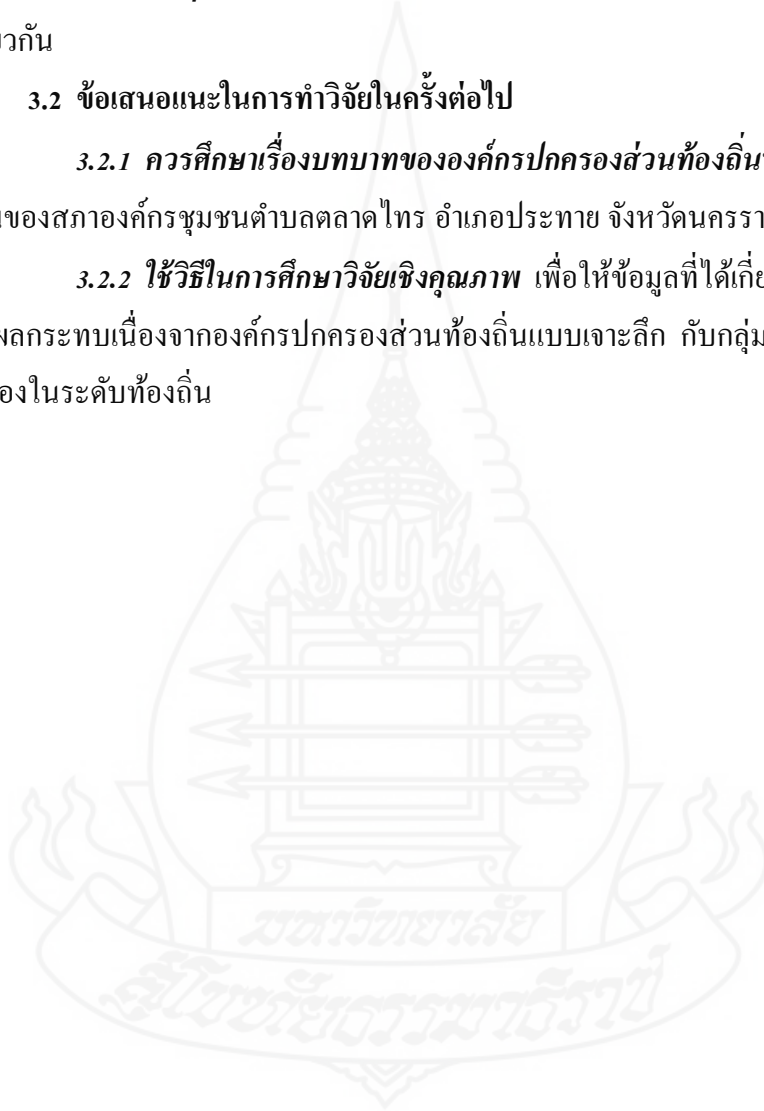
3.1.3 **หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนให้รู้จักสิทธิพลเมือง** การมีส่วนร่วม ให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม สร้างกลไกของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

3.1.4 **หน่วยงานภาครัฐควรมีการสร้างความร่วมมือร่วมใจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาองค์กรชุมชน** ในภารกิจบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดเป้าหมายการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 **ควรศึกษาเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอประเทาย จังหวัดนครราชสีมา**

3.2.2 **ใช้วิธีในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ** เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนที่มีผลกระทบเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบเจาะลึก กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นการเมืองในระดับท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองการศึกษา สำนักงานอธิบดีการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2557). *การมีส่วนร่วมการทำงาน
ของบุคลากร* โครงการวิจัยของ กองบินการศึกษา สำนักงานอธิบดีการบดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2549). *การมีส่วนร่วม
ของประชาชน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข* สืบค้นจาก
www.roiet.go.th/ictroiet/link/pacha.doc
- ไชยา กุฎาคาร. (2557). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้วในการ
ดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบลพุทธศักราช 2551*
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- นิภาภัทร เกสรมาศ. (2555). *บทบาทสภาองค์กรชุมชนกับการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีสภา
องค์กรชุมชนตำบลปริก อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา* สืบค้นจาก
<http://etheses.rbua.ac.th>
- ปัญญาวัฒน์ กระทุ่มเขต. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองมาปฏิบัติ
ในจังหวัดจันทบุรี กรณีศึกษาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดจันทบุรี* สืบค้นจาก
<http://etheses.rbua.ac.th>
- พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551. (2551, 8 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอน
ที่ 31
- พระครูนิวริฐฐารชร. (2559). *บทบาท (ออนไลน์)* สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org>
- พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (อปรอุ่น). (2549). *แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น. แนวการศึกษา
ชุดวิชาประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น หน่วยที่ 2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์, 2-1 ถึง 2-31*
- มุกิตา คงกระพันธ์. (2554). *วิทยานิพนธ์ อิทธิพลความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสาขาวิชา
การจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.* สืบค้นจาก
http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/51925241/chapter2.pdf
- รัชนี้ ประดับ. (2555). *สถาบันพระปกเกล้า สภาองค์กรชุมชน การเมืองใหม่และความท้าทายต่อ
กลุ่มอำนาจในท้องถิ่น* สืบค้นจาก http://kpi.ac.th/media/pdf/M7_266.pdf
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). *นักวิชาการและนักวิจัย สถาบัน TDRM ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
(ออนไลน์)* สืบค้นจาก http://file.siam2web.com/trdm/article/2013318_75567.pdf

สุภา สกุดเงิน. (2545). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลังการจัดตั้ง*

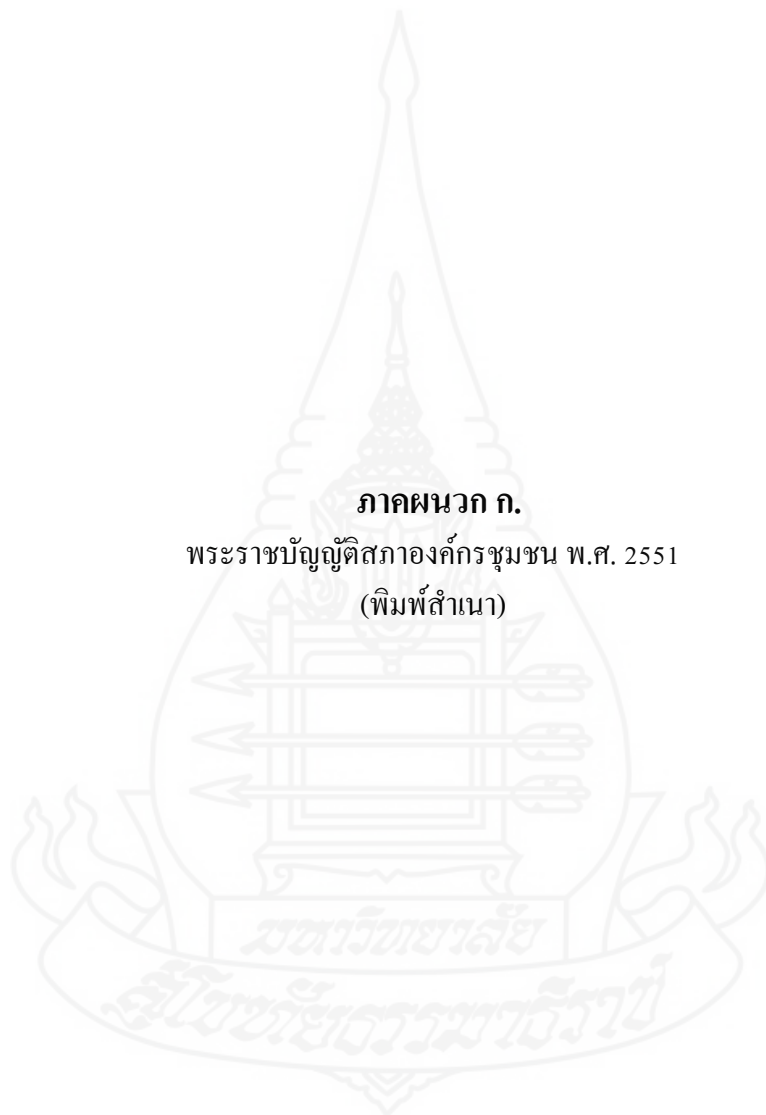
*องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน /ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ
กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร.(วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน). *รู้จักสภาองค์กรชุมชน รวมพลังสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชน*. สืบค้นจาก (<http://www.codi.or.th/index.php/2015-08-04-10-57-48>)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

(พิมพ์สำเนา)

พระราชบัญญัติ

สภาองค์กรชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกัน โดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนกัน หรือทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน หรือ ดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีระบบบริหารจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้

“ชุมชนท้องถิ่น” หมายความว่า ชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้านหรือตำบล “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” หมายความว่า ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเกิดขึ้นก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า องค์กรซึ่งเป็นการรวมของชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งจัดแจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่ว่าประชาชนจะจัดตั้งกันขึ้นเองหรือ

โดยการแนะนำหรือสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน

“ผู้นำชุมชน” หมายความว่า ประธานกรรมการของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม หรือชุมชนอื่น หรือหัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นผู้นำของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมหรือชุมชนอื่นในลักษณะเดียวกัน

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศของทางราชการ

“ตำบล” หมายความว่า เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เขตในกรุงเทพมหานคร หรือเขตพื้นที่ที่กฎหมายเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น “จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานคร “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ สภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๕ ผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้านซึ่งได้จัดแจ้งการจัดตั้งไว้กับ ผู้ใหญ่บ้าน และผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลซึ่งได้จัดแจ้งการจัดตั้งไว้กับกำนัน ทั้งนี้ โดยการจัดแจ้งการจัดตั้งได้ กระทำก่อนวันประชุม อาจประชุมปรึกษากันจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลขึ้น สภาหนึ่งเพื่อปฏิบัติการกิจตามพระราชบัญญัตินี้ได้

การได้มาซึ่งผู้แทนชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้าน และการได้มาซึ่งผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลให้เป็นไปตามที่ผู้นำชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้านหรือ ผู้นำชุมชนอื่นในตำบลแล้วแต่กรณีปรึกษากัน โดยให้มีผู้แทนชุมชนท้องถิ่น หรือ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้าน หมู่บ้านละสี่คนและผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลชุมชนละสองคน การประชุมปรึกษากันตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผู้แทนชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้าน และผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของผู้แทนชุมชนทุก ประเภทตามวรรคสองรวมกัน จึงจะเป็นองค์ประชุม และต้องเห็นสอดคล้องต้องกันให้จัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนตำบลไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนผู้แทนชุมชนทุกประเภทตามวรรคสอง เมื่อกำนันได้รับจัดแจ้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลแล้วให้ออกไปรับการจัดแจ้ง ไปเป็นหลักฐานและส่งบัญชีรายชื่อให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทราบ

ในกรณีที่ตำบลหรือหมู่บ้านใดไม่มีกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ให้จัดแจ้งการจัดตั้งชุมชนหรือจัดแจ้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล แล้วแต่กรณี ไว้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ในกรณีเขตกรุงเทพมหานคร ให้จัดแจ้งไว้กับผู้อำนวยการเขต และให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี ออกใบรับการจดทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน และแจ้งให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทราบ

หลักเกณฑ์วิธีการ และแบบการจดทะเบียนการจัดตั้งชุมชน ชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ตามวรรคหนึ่ง และการจดทะเบียนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลตามวรรคสี่และวรรคห้าให้เป็นไป ตามที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ประกาศกำหนด มาตรา ๖ สภาองค์กรชุมชนตำบล ประกอบด้วย

(๑) สมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนของชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้านและผู้แทนชุมชนอื่นในตำบล ซึ่งได้รับการคัดเลือกและมีจำนวนตามที่ที่ประชุมตามมาตรา ๕ กำหนด

(๒) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกตาม (๑) ในวาระเริ่มแรกให้ที่ประชุมตามมาตรา ๕ กำหนดจำนวนและคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ในวาระต่อไป การกำหนดจำนวนและการคัดเลือกให้เป็นไปตามผลการปรึกษาหารือของสมาชิกตาม (๑) ทั้งนี้ ให้คัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่เคารพหรือยอมรับนับถือของชุมชนในตำบลนั้น

มาตรา ๗ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตามมาตรา ๖ (๑) และ (๒) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ หรือมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันคัดเลือก

(๒) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

(๓) ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่ วันคัดเลือก

ในกรณีที่สมาชิกพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการคัดเลือกสมาชิกใหม่แทนภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งสมาชิกว่างลง เว้นแต่วาระของสมาชิกเหลือไม่ถึง หนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกแทนก็ได้ กรณีที่มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่างให้สมาชิกผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่เหลืออยู่ของ ผู้ซึ่ง

คนแทน ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการคัดเลือกสมาชิกใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการคัดเลือกสมาชิกขึ้นใหม่ ให้สมาชิกที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สมาชิกสภาองค์การชุมชนตำบลอาจพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาองค์การชุมชนตำบล

(๓) สภาองค์การชุมชนตำบลมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิก สภาองค์การชุมชนตำบลทั้งหมดที่มีอยู่ให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีคุณสมบัติในทางที่จะนำมา ซึ่งความเสื่อมเสียต่อชุมชน

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา

(๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๒

(๖) มีการยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบล

การวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓ ให้เป็นอำนาจของสภาองค์การชุมชนตำบล ซึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่

มาตรา ๑๐ เมื่อสภาองค์การชุมชนตำบลมีเหตุต้องยุบเลิก ให้ประธานสภาองค์การชุมชนตำบล ที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบล แจ้งการยุบเลิกต่อกำนัน และเมื่อกำนันได้รับการแจ้ง การยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบลแล้ว ให้กำนันออกใบรับแจ้งการยุบเลิกไว้เป็นหลักฐานและให้แจ้งไปยังสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ทราบด้วย

ในกรณีที่ตำบลไม่มีกำนัน เมื่อสภาองค์การชุมชนตำบลมีเหตุต้องยุบเลิก ให้ประธานสภาองค์การชุมชนตำบลที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบล แจ้งการยุบเลิกต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือในกรณีเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งการยุบเลิกต่อผู้อำนวยการเขต และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี ออกใบรับแจ้งการยุบเลิกไว้เป็น หลักฐาน และให้แจ้งไปยังสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ทราบด้วย

หลักเกณฑ์วิธีการ และแบบการจดแจ้งการยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบล ให้เป็นไปตามที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการยุบเลิกสภาองค์การชุมชนตำบลใด ให้โอนบรรดาทรัพย์สินที่เหลืออยู่ทั้งหมด แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรสาธารณะตามที่ที่ประชุมสภาองค์การชุมชนตำบล

เห็นสมควร

การโอนบรรดาทรัพย์สินหากไม่ได้จัดการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นและแจ้งให้ที่ประชุมในระดับจังหวัดของ สภาองค์กรชุมชนตำบลทราบ

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลต้อง

(๑) ไม่ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและศีลธรรมอันดี

(๓) ไม่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลพ้นจากตำแหน่งยังไม่ครบหนึ่งปีและได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ห้ามมิให้ผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันสมัครเข้ารับเลือกตั้งหรือเข้ารับการสรรหาแต่ไม่ได้รับเลือกตั้งหรือ สรรหา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ เมื่อมีการยุบและรวมเขตหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ให้สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชนในหมู่บ้านเดิมที่ถูกยุบหรือถูกรวมยังคงเป็น สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลต่อไปจนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

เมื่อมีการแยกพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านใดขึ้นเป็นหมู่บ้านใหม่ ให้สมาชิกสภาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชนในหมู่บ้านเดิมยังคงเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลต่อไป โดยให้ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลที่มีภูมิลำเนาอยู่ของหมู่บ้านใดก็ให้เป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนซึ่งเป็นผู้แทน องค์กรชุมชนของหมู่บ้านนั้น จนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงตามวาระ และจัดให้มีการคัดเลือกสมาชิกสภา องค์กรชุมชนตำบลซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชนให้ครบตามจำนวนที่กำหนด ทั้งในหมู่บ้านเดิมและหมู่บ้านที่ จัดตั้งขึ้นใหม่

มาตรา ๑๕ ในคราวประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลครั้งแรก ให้สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลเลือกกันเองเป็นประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาสองคนเป็นรองประธานสภาคนหนึ่งที่หนึ่งและรอง ประธานสภาคนที่สอง

มาตรา ๑๖ ประธานสภา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เรียกและดำเนินการประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๒) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้เป็นไปตามกติกามติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๓) ออกกติกากำสั่งใด ๆ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการประชุม

(๔) เป็นผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก

(๕) แต่งตั้งเลขานุการสภาโดยความเห็นชอบของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา ๑๗ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

มาตรา ๑๘ เลขานุการสภา มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดการประชุม และงานอื่นใดตามที่สภาองค์กรชุมชนตำบลมอบหมาย

มาตรา ๑๙ สภาองค์กรชุมชนตำบลต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อดำเนินการ ให้เป็นไปตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชนตำบลนั้น

นอกจากการประชุมตามวรรคหนึ่ง เมื่อสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลเข้าชื่อกันไม่น้อยกว่า หนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดยื่นหนังสือร้องขอให้เปิดการประชุม ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลต้องจัดให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

มาตรา ๒๐ การประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบล ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๑ ให้สภาองค์กรชุมชนตำบล มีภารกิจดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนและของชาติ

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

(๓) เผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกองค์กรชุมชน รวมตลอดทั้งการร่วมมือกันในการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๔) เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไข หรือความต้องการของประชาชนอันเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) จัดให้มีเวทีการปรึกษาหารือกันของประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือ ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้อนุญาตให้ภาคเอกชนดำเนินการ ต้องนำความเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสมาชิกองค์กรชุมชนรวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไปในตำบลสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

(๘) ประสานและร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนตำบลอื่น

(๙) รายงานปัญหาและผลที่เกิดขึ้นในตำบลอันเนื่องจากการดำเนินงานใด ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ โดยรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) วางกติกาในการดำเนินกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๑๑) จัดทำรายงานประจำปีของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมถึงสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ

(๑๒) เสนอรายชื่อผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อไปร่วมประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวนสองคน

มาตรา ๒๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือ รวมตลอดทั้งชี้แจงทำความเข้าใจแก่สภาองค์กรชุมชนตำบลและชุมชนทุกประเภทตามที่ร้องขอ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลอยู่ในเขตอาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนด

ในการกำหนดตามวรรคสองให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหารือกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ด้วย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๑ สภาองค์กรชุมชนตำบลอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อ ปฏิบัติภารกิจแทนก็ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

หมวด ๒ การประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๒๔ ให้มีการประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๓

เมื่อสภาองค์กรชุมชนตำบลไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของสภาองค์กรชุมชนตำบลทั้งหมดในจังหวัดเข้าชื่อกันร้องขอให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาและเสนอแนะเรื่องหนึ่งเรื่องใดอันอยู่ในภารกิจของสภาองค์กรชุมชน ตำบล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการจัดให้มีการประชุมในระดับจังหวัดของ สภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๒๕ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการจัดให้มีการประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๑) เมื่อมีกรณีที่จะจัดทำหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัด (๒) เมื่อเห็นเป็นการสมควรที่จะรับฟังความคิดเห็นของสภาองค์กรชุมชนตำบล มาตรา ๒๖ ในการประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล บุคคลดังต่อไปนี้ ย่อมมีสิทธิเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น และลงมติ

(๑) ผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลตามที่ได้รับการเสนอรายชื่อตามมาตรา ๒๑ (๑๒)

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดซึ่งผู้แทนของสภาองค์กรชุมชนตำบลตาม (๑) คัดเลือกให้เชิญมาร่วมประชุมมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของผู้แทนของสภาองค์กรชุมชนตาม (๑)

หลักเกณฑ์การเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ให้เป็นไปตามกติกาของที่ประชุมของผู้แทนตาม (๑)

ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย อาจเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมได้

มาตรา ๒๗ ให้ที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) เสนอแนะต่อผู้ว่าราชการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข หรือความต้องการของประชาชนในเรื่องการจัดทำ

บริการสาธารณะและการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบล เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

(๔) เสนอข้อคิดเห็นในเรื่องที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดปรึกษา

(๕) เสนอรายชื่อผู้แทนระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลสองคน เพื่อไปร่วมประชุม ในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๒๘ ให้ที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลเลือกกันเองเป็นประธาน ที่ประชุมคนหนึ่งและรองประธานที่ประชุมคนหนึ่ง

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

หมวด ๓ การประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๓๐ ในปีหนึ่งให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จัดให้มีการประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

มาตรา ๓๑ ในการประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมมีสิทธิเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นและลงมติ

(๑) ผู้แทนระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามที่ได้รับการเสนอรายชื่อตามมาตรา ๒๗ (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้แทนระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลตาม (๑) เสนอให้เชิญมาร่วมประชุมมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของผู้แทนตาม (๑)

หลักเกณฑ์การเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ให้เป็นไปตามกติกากองที่ประชุมของผู้แทนตาม (๑)

มาตรา ๓๒ ให้ที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล ดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล ให้เกิดความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้เพื่อเสนอให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

(๒) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทาง

เศรษฐกิจ

สังคมและกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลต่อพื้นที่มากกว่าหนึ่งจังหวัดตั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

(๓) สรุปปัญหาที่ประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ประสบ และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ

มาตรา ๓๓ การประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้ที่ประชุมเลือกตนเองเป็นประธานที่ประชุมคนหนึ่งและรองประธานที่ประชุมคนหนึ่ง

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔ การส่งเสริมกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา ๓๔ ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กำหนดข้อบังคับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมในระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับตำบลของสภาองค์กรชุมชนตำบล เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามควรแก่กรณี

มาตรา ๓๕ ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่อง ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประสานและดำเนินการให้มีการจัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมถึงเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจการเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบลและผลการประชุมของ การประชุมระดับจังหวัดและระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล (๓) ประสานและร่วมมือกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) จัดทำทะเบียนกลางเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบล

(๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติจัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนและผลการประชุม ในทุกระดับแล้วเสนอรายงานต่อที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติและ

รัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ด้วยชุมชนเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมแตกต่างหลากหลายตามภูมิเวศน์ การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอประสบปัญหาความยากจน เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนถูกทำลายจนเสื่อมโทรมเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศการสร้างระบอบประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาลซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิชุมชนและประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิตวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น จึงเห็นสมควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข
รายชื่อบุคคลที่สัมภาษณ์

รายชื่อบุคคลที่สัมภาษณ์

1. สภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

1.1 นายกิตติทัศน์ โปชนอก	ประธานสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.2 นายสมพาน จอดนอก	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.3 นายประหยัด ธรรมไธสง	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.4 นายเกรียงไกร นิลกลาง	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.5 นายทองคำ ทินอก	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.6 นายทอง ยางนอก	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.7 นายวุฒิพงษ์ โปชนอก	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.8 นายสง่า ดีเคิม	สมาชิกสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร
1.9 นางร่วม จันตำรา	เลขานุการสภากองคกรชุมชนตำบลตลาดไทร

2. นักปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)

1.1 นายเย็นยง คำสิงห์นอก	กำนันตำบลตลาดไทร
1.2 นายพีระพัฒน์ พิพวนนอก	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3

3. ผู้บริหารองคกรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 นายสุวิทย์ เข็นไธสง	นายกองคกรการบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

ผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา
ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ศึกษากรณีสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา สาขารัฐศาสตร์ วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 -50 ปี 51 -59 ปี 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา	5. ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
2. ☐ ประถมศึกษา	3. ☐ ปริญญาตรี
3. ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	4. ☐ สูงกว่า ปริญญาตรี
4. ☐ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	

4. รายได้ต่อปี

1. ☐ ไม่มีรายได้	5. ☐ 100,001 – 150,000 บาท
2. ☐ ไม่เกิน 30,000 บาท	6. ☐ 150,001 – 200,000 บาท
3. ☐ 30,001 – 50,000 บาท	7. ☐ 200,001 บาท ขึ้นไป
4. ☐ 50,001 – 100,000 บาท	

5. อาชีพ

1. ☐ เจ้าของกิจการ ค้าขาย	4. ☐ รับจ้างทั่วไป
2. ☐ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	5. ☐ ลูกจ้างบริษัท
3. ☐ เกษตรกรรม	6. ☐ อื่น ๆ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 บทบาทการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง ให้แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

1.บทบาทส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้

1.1 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน อย่างไร

.....
.....

1.2 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร มีปัญหา อุปสรรค การสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน อะไรบ้าง

.....
.....

1.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ในการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน อะไรบ้าง

.....
.....

2.บทบาทการจัดให้มีเวทีปรึกษาหารือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน

2.1 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร จัดให้มีเวทีปรึกษาหารือกันเพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินจัดทำแผนชุมชน อย่างไร

.....
.....

2.2 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร มีปัญหา อุปสรรค การจัดเวทีปรึกษาหารือกันเพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน อะไรบ้าง

.....
.....

2.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ในการจัดเวทีปรึกษาหารือกันเพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน มีอะไรบ้าง

.....
.....

3.บทบาทการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไร

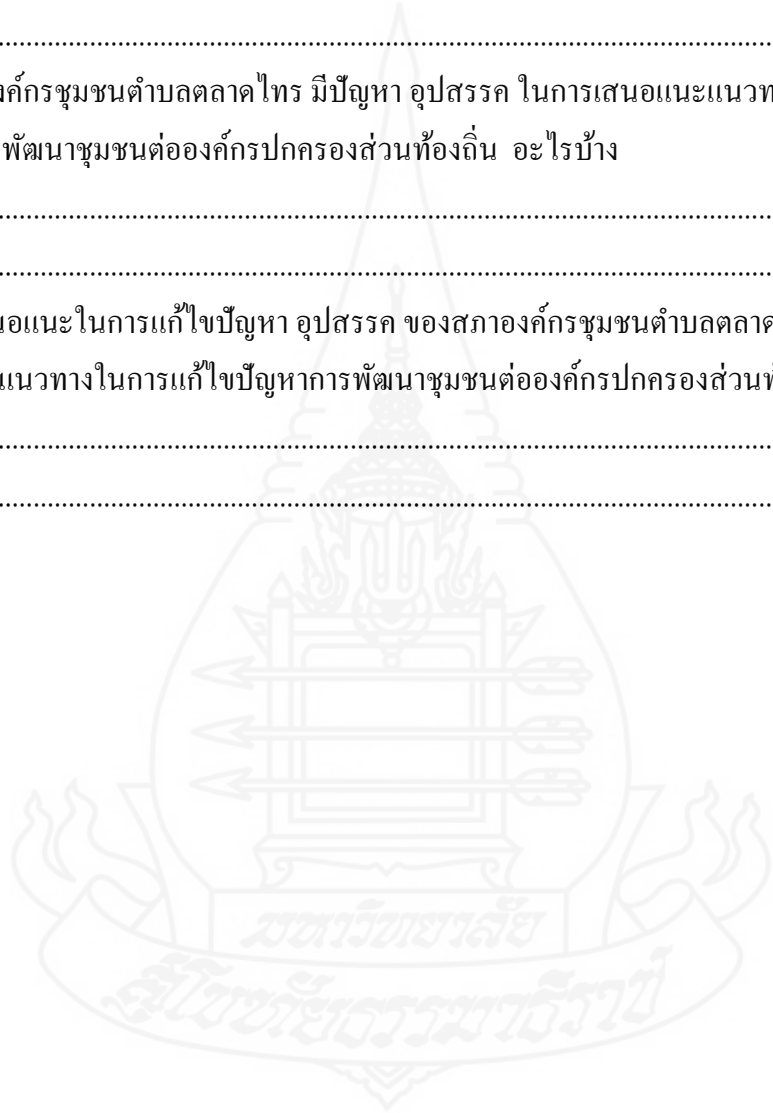
.....
.....

3.2 สภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร มีปัญหา อุปสรรค ในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อะไรบ้าง

.....
.....

3.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ของสภาองค์กรชุมชนตำบลตลาดไทร ต่อการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อะไรบ้าง

.....
.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ สกุล	สิบเอกประวิทย์ วงศ์สันต์
วันเดือนปีเกิด	6 ธันวาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	นักเรียนนายสิบทหารบก รุ่น 2/2541 รบ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2554
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลกระซอน อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

